myndigheten för
press radio och tv

Evenemangslista

Rapport med förslag till en evenemangslista

UTKAST

RAPPORT FRÅN MYNDIGHETEN FÖR PRESS, RADIO OCH TV
Dnr: 15/03089

Innehåll

1 Sammanfattning 6
2 Bakgrund 8
2.1 Uppdrag till myndigheten 8
2.2 Hur uppdraget har genomförts 9
3 AV-direktivet 10
4 Svensk lagstiftning 12
4.1 Radio- och tv-lagen 12
4.2 Förarbeten till den svenska lagstiftningen 12
4.2.1 Behovet av en lista 13
4.2.2 Evenemangslistans utformning 13
4.2.3 En väsentlig del av allmänheten 13
4.2.4 Fri tv 14
4.2.5 Tv-bolagens skyldigheter 14
5 Förutsättningar i Sverige 15
5.1 Den svenska tv-marknaden 15
5.2 Rättigheter 17
6 Berörda intressenters syn på behovet av en lista och möjliga konsekvenser 19
6.1 Svenska idrottsförbund, programföretag, distributörer etc. 19
6.1.1 Idrottsförbund och organisationer 19
6.1.2 Programföretag och distributörer 22
6.1.3 Övriga intressenter 26
6.2 Internationella rättighetsinnehavare 27
6.3 Synpunkter från Konkurrensverket 28
7 Vad är en väsentlig del av allmänheten? 29
7.1 Inledning 29
7.2 Vad framgår av EU-rätten? 29
7.3 Vad framgår av svenska förarbetsuttalanden? 30
7.4 Hur bör man mäta tillgång till programtjänster? 30
7.4.1 Teknisk tillgång 30
7.4.2 Faktisk tillgång 30
7.4.3 Upplevd tillgång 31

7.5 Hur ser kravet ut i andra länder med evenemangslistor? 32
7.6 Synpunkter från berörda intressenter 32
7.6.1 Idrottsförbund och organisationer 32
7.6.2 Programföretag och distributörer 33
7.6.3 Övriga intressenter 34
7.7 Myndighetens bedömning 35
7.7.1 Vilken metod bör användas för att mäta tillgång till programtjänster? 35
7.7.2 Vad utgör en väsentlig del av allmänheten? 36
8 Vad är fri tv? 39
8.1 Inledning 39
8.2 Vad framgår av EU-rätten? 39
8.3 Vad framgår av svenska förarbetsuttalanden? 40
8.4 Vad utgör fri tv i andra länder med evenemangslistor? 40
8.5 Synpunkter från berörda intressenter 42
8.5.1 Idrottsförbund och organisationer 42
8.5.2 Programföretag och distributörer 42
8.5.3 Övriga intressenter 44
8.6 Myndighetens slutsats 45
9 Vilka evenemang kan och bör omfattas av en lista? 46
9.1 Inledning 46
9.2 Vad framgår av EU-rätten? 46
9.3 Vad framgår av svensk lag och svenska förarbetsuttalanden? 47
9.4 Vilka evenemang omfattas av listor i andra länder som har antagit evenemangslistor? 47
9.5 Synpunkter från berörda intressenter 48
9.5.1 Idrottsförbund och organisationer 48
9.5.2 Programföretag och distributörer 48
9.5.3 Övriga intressenter 48
9.6 Myndighetens bedömning 49
10 Konsekvenser 50
10.1 Konsekvenser av myndighetens förslag till utformning av en lista 50
10.1.1 Konsekvenser av införandet av en lista och ett högre krav på befolkningstäckning 50
10.1.2 Konsekvenser av en ny definition av fri tv 52
10.1.3 Övrigt 52
10.2 Konsekvenser i andra länder med evenemangslistor 53
11 Övrigt 54
11.1 Tillgängliga helt eller delvis i direktsändning eller med viss tidsförskjutning? 54

11.2 Behov av övergångsbestämmelser? 54
11.3 Vad händer om någon inte följer bestämmelserna om exklusiva rättigheter? 54
12 Förslag på utformning av en evenemangslista 56

1 Sammanfattning

I radio och tv-lagen finns bestämmelser som innebär en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om vilka evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället (en så kallad evenemangslista), och som därmed en väsentlig del av allmänheten ska ha möjlighet att se i fri tv. I februari 2013 fick Myndigheten för radio och tv i uppdrag av regeringen att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista skulle kunna utformas. Myndighetens förslag redovisades i november 2013. Utöver en lista över evenemang föreslog myndigheten att villkoret om befolkningstäckning – att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av en programtjänst– ska anses uppfyllt om minst 80 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten. Myndigheten föreslog även att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv. Detta förslag innebär att tv-kanaler som ingår i eller kan väljas i de billigare kanalpaket som operatörerna erbjuder, utan krav på abonnemang av andra kanaler och kanalpaket, kan räknas som fri tv i det aktuella sammanhanget. Myndigheten tog i sin rapport inte ställning till om det bör finnas en lista eller inte.

I november 2015 fick Myndigheten för radio och tv i uppdrag av regeringen att ta fram ett förslag till en evenemangslista med villkor om högre befolkningstäckning än vad som tidigare föreslagits. Myndigheten föreslår nu att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av ett evenemang om minst 90 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten som evenemanget sänds i. Om det vid en given tidpunkt är färre än två programföretag som når 90 procents upplevd tillgång så är kravet i stället uppfyllt genom 85 procents upplevd tillgång.

I uppdraget har även ingått att överväga och föreslå en definition av fri tv som tydliggör att med fri tv avses allmänhetens tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät, och som står i överensstämmelse med AV-direktivet. Myndigheten föreslår nu att med fri tv bör avses de programtjänster som okrypterat kan tas emot av den svenska allmänheten utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät.

Därutöver har myndigheten haft i uppdrag att vid behov uppdatera myndighetens tidigare förslag på vilka evenemang som ska omfattas av en lista, att inhämta synpunkter från berörda aktörer och intressenter, analysera konsekvenserna av förslagen för programföretagen och rättighetshavarna på marknaden samt redovisa en internationell utblick med en sammanställning av hur evenemangslistor är utformade och, om möjligt, vilka effekter de har haft på marknaden i andra EU-länder.

De evenemang som enligt vår bedömning skulle kunna vara aktuella för en lista är följande.

a. De olympiska sommar- och vinterspelen
b. De paralympiska sommar- och vinterspelen
c. VM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
d. EM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
e. VM i ishockey för herrar: matcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
f. VM i längdskidåkning
g. VM i alpin skidsport
h. VM i friidrott
i. Vasaloppet
j. Nobelfesten

Dessa evenemang uppfyller enligt vår mening de kriterier som EU-kommissionen har utarbetat för bedömningen av vilka evenemang som kan finnas med på en lista. Även övriga villkor i den föreslagna listan får enligt myndighetens bedömning anses stå i överensstämmelse med AV-direktivet och EU-rätten.

Under beredningen av denna rapport har myndigheten inhämtat synpunkter från flera berörda intressenter angående en evenemangslista och möjliga konsekvenser införandet av en lista skulle kunna leda till. De nu lämnade synpunkterna har till stor del stämt överens med de synpunkter som myndigheten tog del av under beredningen av myndighetens tidigare rapport från november 2013. Flera av de aktörer som har lämnat synpunkter är fortfarande mot införandet av en evenemangslista i Sverige, eftersom de anser att dagens marknad fungerar och att en lista skulle kunna snedvrida mediemarknaden. Aktörerna har bland annat fört fram att det redan ligger i rättighetsinnehavarnas intresse att så många som möjligt kan se evenemangen och att det därför redan ställs höga krav på befolkningstäckning vid försäljning av rättigheter. De som är för införandet av en evenemangslista anser bland annat att en lista skulle fungera som en försäkring mot att de stora evenemangen placeras i betal-tv-kanaler i framtiden. De aktörer som är för ett införande av en lista anser vidare att kravet på befolkningstäckning bör sättas högre än 80 procent av den svenska befolkningen.

Flera medlemsstater i EU har listor över evenemang av särskild vikt för samhället (Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Polen, Storbritannien, Tyskland och Österrike). Bland Efta-länderna har Norge en evenemangslista. Listorna är av varierande innehåll och innehåller olika krav på vad som utgör en väsentlig del av allmänheten och definitioner av som avses med fri tv.

Ett eventuellt beslut om att införa en evenemangslista fattas av regeringen. Myndigheten tar i denna rapport inte ställning till om det bör finnas en lista eller inte. Om en evenemangslista införs måste den godkännas av EU-kommissionen, som bland annat undersöker om listan överensstämmer med unionsrätten och dess krav på bland annat proportionalitet och förenlighet med konkurrensregler.

2 Bakgrund

I 5 kap. 9 § radio- och tv-lagen (2010:696) finns en bestämmelse om hur exklusiva rättigheter till tv-sändningar från evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället får utnyttjas. Enligt bestämmelsen får bland annat den som innehar den exklusiva rätten till en tv-sändning från ett sådant evenemang, om programföretaget sänder evenemanget, inte utnyttja rättigheten på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i Sverige utestängs från möjligheten att se evenemanget i fri tv. Bestämmelsen ger vidare regeringen möjlighet att genom föreskrifter ange vilka evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället (evenemangslista).

Bestämmelsen i radio- och tv-lagen genomför artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AV-direktivet).

Möjligheten att införa en lista har funnits i Sverige sedan 1999, men då det inte har ansetts finnas behov av en lista över skyddade evenemang har någon lista inte tagits fram (se prop. 1997/98:184 s. 38). Efter ett tillkännagivande av riksdagen 2012 gav den förra regeringen myndigheten i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista kan utformas. Myndighetens förslag redovisades i november 2013, dnr 13/00343. Utöver en lista över evenemang föreslog myndigheten att villkoret om befolkningstäckning – att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av en programtjänst – ska anses uppfyllt om minst 80 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten. Myndigheten föreslog vidare att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv. Det innebär att tv-kanaler som ingår i eller kan väljas i de billigare kanalpaket som operatörerna erbjuder, utan krav på abonnemang av andra kanaler och kanalpaket, kan räknas som fri tv i detta sammanhang.

Vid remissbehandlingen av myndighetens förslag var utfallet delat när det gäller frågan om en evenemangslista bör införas eller inte. Av dem som var för införandet av en lista ansåg dock flertalet att myndighetens förslag till villkor för när en väsentlig del av allmänheten ska anses ha tillgång till en programtjänst var otillräckligt och att den angivna procentsatsen borde vara högre.

Riksdagen gav i maj 2014 regeringen till känna att den vid den fortsatta beredningen av myndighetens förslag dels bör skärpa kraven så att en högre andel av allmänheten får tillgång till de evenemang som listan omfattar, dels tydliggör att med fri tv avses allmänhetens tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät (bet. 2013/14:KU28, rskr. 2013/14:230).

2.1 Uppdrag till myndigheten

Regeringen beslutade den 5 november 2015 att uppdra åt Myndigheten för radio och tv att ta fram ett förslag till evenemangslista med villkor om högre befolkningstäckning än vad som tidigare föreslagits. Myndigheten ska därvid även överväga och föreslå en definition av fri tv

med utgångspunkt i de synpunkter som riksdagen framfört och som står i överensstämmelse med AV-direktivet. Om myndigheten finner skäl till det ska myndighetens förslag till vilka evenemang som ska omfattas av listan uppdateras jämfört med det tidigare förslaget. Myndighetens förslag ska vara förenliga med unionsrätten, bland annat när det gäller kraven på proportionalitet och förenlighet med EU:s konkurrensregler.

Vidare ska myndigheten analysera konsekvenserna av förslagen för programföretag och rättighetshavare på marknaden. Myndigheten ska föra en nära dialog med Konkurrensverket samt inhämta synpunkter från företrädare för berörda rättighetshavare, Sveriges Riksidrottsförbund, programbolag samt eventuella andra berörda intressenter.

Myndigheten ska även redovisa en aktuell internationell utblick med en sammanställning av hur evenemangslistor är utformade och, om möjligt, vilka effekter de har haft på marknaden i andra EU-länder.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 29 februari 2016.

2.2 Hur uppdraget har genomförts

Myndigheten för press, radio och tv har anlitat konsultfirman AB Stelacon för hjälp med att genomföra uppdraget. I december 2015 och januari 2016 levererade AB Stelacon underlag till myndigheten, som sedan använts av myndigheten i arbetet med att ta fram detta utkast till rapport.

Myndigheten har under arbetets gång varit i kontakt med EU-kommissionen. EU-kommissionens beslut om andra länders evenemangslistor samt utarbetade riktlinjer har också studerats. Kontakter med de EU-länder och det Efta-land som har evenemangslistor har även tagits.

Intervjuer med aktörer har genomförts. För att ta reda på hur olika aktörer ser på konsekvenserna av en evenemangslista och hur den skulle kunna vara utformad har intervjuer genomförts med idrottsförbund, programföretag, distributörer, rättighetshavare och övriga intressenter. Intervjuerna har även bestått av frågor om vad som bör anses utgöra en väsentlig del av allmänheten, vad som bör avses med fri tv, vilken metod som bör användas för att mäta tillgången till programtjänster, vilka evenemang som skulle kunna omfattas av en lista samt synpunkter i övrigt. En lista över intervjuade aktörer bifogas i bilaga 1.

Vidare har myndigheten fört en nära dialog med Konkurrensverket under uppdragets gång.

3 AV-direktivet

Inom Europeiska Unionen och dess föregångare har ett direktiv om fri rörlighet för tv-sändningar funnits sedan år 1989 (direktiv 89/552/EEG). Genom ett ändringsdirektiv år 1997 (direktiv 97/36/EG) infördes bland annat regler om evenemang av särskild vikt för samhället. Senare ändringar har kodifierats i ett nytt direktiv år 2010 (AV-direktivet, direktiv 2010/13/EU). Bestämmelserna om evenemang av särskild vikt för samhället gäller endast för tv-sändningar och inte för beställ-tv.

AV-direktivets bestämmelser om evenemang av särskild vikt för samhället finns i artikel 14. Där framgår bland annat att varje medlemsstat får vidta åtgärder för att säkerställa att programföretag under dess jurisdiktion, med utnyttjande av exklusiva rättigheter, inte sänder evenemang som den medlemsstaten anser vara av särskild vikt för samhället på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i den medlemsstaten utestängs från möjligheten att följa evenemangen genom direktsändning eller tidsförskjuten sändning i fri television. I sådana fall ska den berörda medlemsstaten upprätta en förteckning över de evenemang som den anser vara av särskild vikt för samhället. Detta ska göras på ett klart och öppet sätt i rätt och god tid. Den berörda medlemsstaten ska också bestämma om evenemangen ska vara tillgängliga helt eller delvis genom direktsändning eller via tidsförskjuten sändning. Medlemsstaten ska omedelbart anmäla alla åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas till EU-kommissionen, som inom tre månader ska kontrollera att sådana åtgärder är förenliga med unionsrätten.

Vid kommissionens prövning prövas särskilt om följande villkor är uppfyllda.

1. Det berörda evenemanget har upptagits i den förteckning som föreskrivs i artikel 14 i AV-direktivet på ett klart och öppet sätt och i god tid.

2. Evenemangen kan rätteligen anses vara av särskild vikt.

3. Bedömningen att det berörda evenemanget är av särskild vikt är förenlig med unionsrättens allmänna principer om till exempel proportionalitet och icke-diskriminering, de grundläggande rättigheterna, principerna om etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster samt reglerna om fri konkurrens.

Bestämmelserna om evenemang av särskild vikt motiveras i skäl 48–54 i AV-direktivet. Syftet med bestämmelserna är att medlemsstaterna ska kunna skydda rätten till information och säkerställa bred tillgänglighet för allmänheten till tv-sändningar från evenemang av särskild vikt för samhället, till exempel de olympiska spelen och världs- och europamästerskapen i fotboll (skäl 49 i AV-direktivet). Evenemangen bör uppfylla vissa kriterier, det vill säga vara unika evenemang som är av allmänt intresse inom unionen, i en viss medlemsstat eller i en viktig del av en medlemsstat och som anordnas i förväg av en arrangör som lagligen får sälja rättigheterna till evenemangen (skäl 52 i AV-direktivet).

De evenemang som kan föras upp på en lista ska uppfylla minst två av följande fyra kriterier.

1. De är av särskilt allmänt intresse inom medlemsstaten, och inte endast av betydelse för dem som normalt sett följer den aktuella sporten eller aktiviteten.

2. De har en allmänt erkänd betydelse för befolkningen i medlemsstaten, framför allt som katalysator för den kulturella identiteten.

3. Landslaget deltar i det aktuella evenemanget i samband med en tävling eller turnering av internationell vikt.

4. Evenemanget har av tradition sänts i fri tv och har haft stor publik.

Med fri tv avses sändning på en kanal, antingen allmän eller kommersiell, av program som är tillgängliga för allmänheten utan extra betalning utöver de finansieringskällor för sändningar som förekommer allmänt i varje medlemsstat, såsom licensavgift och/eller grundanslutningsavgift till ett kabelnät (skäl 53 i AV-direktivet).

I kontakter med EU-kommissionen har framkommit att kommissionen vid bedömningar av evenemangslistor ansett att tittarsiffror på fem procent är den nedre gränsen för upptagande på en lista. Vidare måste en lista vara teknikneutral.

Myndigheten har i det fjärde kapitlet av vår tidigare rapport från november 2013 (dnr 13/00343) utförligt beskrivit vad reglerna om evenemang av särskild vikt för samhället och EU-kommissionens prövning av en medlemsstats lista innefattar. Några förändringar har i dessa avseenden inte skett sedan den tidigare rapporten skrevs. Vi hänvisar därför i övrigt till vad som framgår i den rapporten.

4 Svensk lagstiftning

4.1 Radio- och tv-lagen

Reglerna om evenemang av särskild vikt för det svenska samhället finns i 5 kap. 9 § radio- och tv-lagen. Av bestämmelsen framgår bland annat att den som innehar den exklusiva rätten till en tv-sändning från ett svenskt eller utländskt evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället inte, om programföretaget sänder evenemanget, utnyttja rättigheten på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i Sverige utestängs från möjligheten att i fri tv se evenemanget i direktsändning eller, om det finns saklig grund för det, med en mindre tidsförskjutning. De evenemang som avses är sådana som inträffar högst en gång om året och som intresserar en bred allmänhet i Sverige. Om någon för att uppfylla skyldigheterna erbjuder någon annan att sända evenemanget i tv ska detta göras på skäliga villkor.

Bestämmelsen ger vidare regeringen möjlighet att genom föreskrifter ange vilka evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället (evenemangslista).

Den som har förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i en lista ska omedelbart underrätta Myndigheten för press, radio och tv om det (16 kap. 13 § radio- och tv-lagen).

Den som inte följer bestämmelserna i 5 kap. 9 § om exklusiva rättigheter får åläggas att betala en särskild avgift (17 kap. 15 § radio- och tv-lagen).

Myndigheten har i det femte kapitlet av vår tidigare rapport från november 2013 (dnr 13/00343) mer utförligt beskrivit vad de svenska reglerna om evenemang av särskild vikt för det svenska samhället och om särskild avgift innefattar. Några förändringar har inte skett i dessa avseenden sedan den tidigare rapporten skrevs. Vi hänvisar därför i övrigt till vad som framgår i den rapporten.

4.2 Förarbeten till den svenska lagstiftningen

Reglerna om exklusiva rättigheter till tv-sändningar överfördes till den nya radio- och tv-lagen utan någon saklig ändring från 6 kap. 10 § i den tidigare radio- och tv-lagen (1996:844) som upphörde att gälla den 1 augusti 2010. Av den proposition där reglerna ursprungligen föreslogs framgår bland annat vad som framkommer nedan (prop. 1997/98:184 s. 33 ff.). För en utförligare beskrivning av riksdagens behandling av lagförslaget samt vad som uttalades i propositionen om hur evenemangen ska sändas och om tv-bolagens skyldigheter hänvisar vi till det femte kapitlet i myndighetens tidigare rapport.

4.2.1 Behovet av en lista

Angående behovet av en lista anförde regeringen bland annat följande.

> Regeringen föreslår nu, i likhet med promemorian, att det bör införas en bestämmelse som möjliggör att en lista kan upprättas. Regeringen anser dock att det för närvarande saknas behov av en svensk lista.
>
> Den kraftiga prisstegringen på TV-rättigheter som ägt rum under senare år, särskilt inom sportområdet, kan förväntas fortsätta i och med att nya former av betal-TV utvecklas. Inom en nära framtid kan vi räkna med en mer allmän introduktion av ”pay per view”-TV, där tittaren betalar för att få se ett visst evenemang. Det finns en risk för att prisstegringarna leder till att det inte längre blir möjligt för TV-företag som finansierar verksamheten med TV-avgifter eller reklam att sända de viktigaste evenemangen och att det därmed endast blir de personer som abonnerar på betal-TV som får möjlighet att följa evenemangen i TV. Om en svensk lista över skyddade evenemang införs skapas en garanti för att de viktigaste nationella och internationella evenemangen inte kan sändas exklusivt i betal-TV utan också blir tillgängliga i allmäntelevisionen. På så sätt tillgodoses intresset hos en bred allmänhet som inte anser det värt att abonnera på särskilda sportkanaler men som ändå vill ha möjlighet att kunna följa de riktigt stora evenemangen i TV. Genom att en svensk lista måste respekteras även av andra medlemsstater kommer det att bli effektivt även om det är ett programföretag i ett annat EES-land som har förvärvat sändningsrättigheterna.

4.2.2 Evenemangslistans utformning

När det gäller vilka evenemang som ska anses vara av särskild vikt för det svenska samhället refererades i propositionen till tv-direktivets artikeltext och de skäl som anfördes, samt det förslag till riktlinjer för EU-kommissionens prövning som höll på att utarbetas vid tidpunkten för propositionen. Dessa riktlinjer stämmer överens med de kriterier som omnämns i kapitel 3 om EU-kommissionens prövning. Regeringen ansåg att innebörden av kommissionens förslag till riktlinjer var att listan ska vara av begränsad omfattning och att den kan ändras.

Regeringen uttalade även att inte bara sportevenemang utan även andra evenemang, till exempel sådana som kan vara av kulturell betydelse, skulle kunna föras upp på en lista.

4.2.3 En väsentlig del av allmänheten

I fråga om vad som är en väsentlig del av allmänheten hänvisades i propositionen till att det i de riktlinjer som höll på att utarbetas av EU-kommissionen angavs att med en väsentlig del av allmänheten avsågs 95–100 procent av befolkningen (kommissionen har dock senare godkänt betydligt lägre täckning, se avsnitt 7.5). Vidare konstaterade regeringen att det i tillståndsvillkoren för Sveriges Television AB och TV4 AB krävdes att sändningarna ska kunna tas emot via marknätet av minst 99,8 respektive 98 procent av den fast bosatta befolkningen och att de marksända kanalerna också omfattas av kabel-tv-bolagens vidaresändningsplikt. Inga andra tv-bolag nådde vid den aktuella tidpunkten en tillnärmelsevis lika stor andel av befolkningen. Regeringen drog slutsatsen att endast de marksända programtjänsterna SVT1, SVT2 och TV4 kunde uppfylla kravet på befolkningstäckning. Det förhållandet att satellitsända program i allmänhet tekniskt sett kan tas emot i hela landet föranledde enligt propositionen ingen annan slutsats.

I propositionen anfördes även följande.

> Det kan givetvis inte uteslutas att tekniska förändringar, t.ex. utbyggnad av digital marksänd TV, kan leda till att flera TV-kanaler kommer att nå en hög hushållstäckning. För att lagens krav ska vara uppfyllt bör det emellertid enligt regeringens mening krävas att minst 95 procent av den fast bosatta befolkningen faktiskt kan ta emot programmen, dvs. att allmänheten har skaffat sig den antenn med mera som krävs för att ta emot utsändningen.

4.2.4 Fri tv

I propositionen redogjorde regeringen för den svenska tv-avgiften och för de regler för vidaresändningsplikt som gällde vid tillfället och som omfattade SVT1, SVT2 och TV4. Enligt regeringens bedömning skulle med fri tv avses i vart fall de kanaler som finansieras med tv-avgiften och de kanaler som omfattas av vidaresändningsplikten. Med anledning av påpekanden från remissinstanser konstaterade regeringen att tv-direktivets, sedermera AV-direktivets, krav på vad som utgör fri tv även kan vara uppfyllt i fråga om andra tv-kanaler.

4.2.5 Tv-bolagens skyldigheter

I propositionen redogjorde regeringen även för skyldigheterna förenade med en evenemangslista.

Om ett evenemang har tagits upp på en lista innebär det enligt propositionen inte att ett marksändande tv-bolag får ensamrätt att sända evenemanget. Ingenting hindrar att ett annat företag som innehar den exklusiva sändningsrätten också sänder evenemanget, men det är nödvändigt att rätten att sända evenemanget har erbjudits till företag som uppfyller kraven på befolkningstäckning. Bestämmelsen innebär inte heller någon skyldighet för tv-bolagen att sända ut de evenemang som är upptagna på listan. Ett programföretag som har förvärvat en exklusiv sändningsrätt till ett listat evenemang men som avstår från att sända det ska vara fritt från ansvar. Däremot innebär tv-direktivet en skyldighet för vissa programföretag att möjliggöra för andra programföretag att sända vissa evenemang. Det kan ske genom att programföretaget avstår från exklusiviteten eller genom att det självt upplåter sändningsrätten till ett annat programföretag.

För att bedöma vad som är skälig ersättning för en rättighetsupplåtelse får man enligt regeringen jämföra med de villkor som normalt tillämpas för evenemang av motsvarande slag när det gäller tv-sändningar som programföretagen tillhandahåller utan villkor om särskild betalning. Vid bedömningen av om en ersättning ska anses som skälig kan hänsyn tas till om företrädare för rättighetshavare och tv-bolag har träffat en överenskommelse om riktlinjer för upplåtelse av rättigheter till tv-sändningar av evenemang.

5 Förutsättningar i Sverige

5.1 Den svenska tv-marknaden

Det kan konstateras att det svenska tv-landskapet sedan slutet av 1990-talet har genomgått stora förändringar. Då fanns tre marksända programtjänster som hade minst 98 procents befolkningstäckning och omfattades av vidaresändningsplikt (SVT1, SVT2 och TV4). Övriga programtjänster nådde cirka 50 procent av befolkningen. I dag når nästan tio tjänster närmare 85 procent[1] av befolkningen i åldern 9–99 år[2], och reglerna för vidaresändningsplikt omfattar enbart Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Den svenska tv-marknaden har under 2000-talet kommit att domineras av fyra aktörer. De största tv-bolagen med sändningsverksamhet som riktar sig till Sverige är Sveriges Television AB (SVT), TV4 AB, Modern Times Group MTG AB och Discovery Communications, Inc.. De fyra största kanalhusen har 90 procent av allt tittande på linjär tv. SVT innehar sändningstillstånd för bland annat programtjänsterna SVT1 och SVT2. TV4 AB innehar sändningstillstånd för bland annat programtjänsterna TV4 och Sjuan. Inom koncernen MTG, där moderkoncernbolaget är Modern Times Group MTG AB, innehar bolaget Modern Times Group MTG Limited sändningstillstånd för bland annat TV3 och TV6. Inom koncernen Discovery Communications, Inc. har Discovery Networks Northern Europe Limited sändningstillstånd för bland annat programtjänsterna Kanal 5 och Kanal 9.

Diagram 1. Tittartidsandel 2009-2015 för programtjänsterna med flest tittare

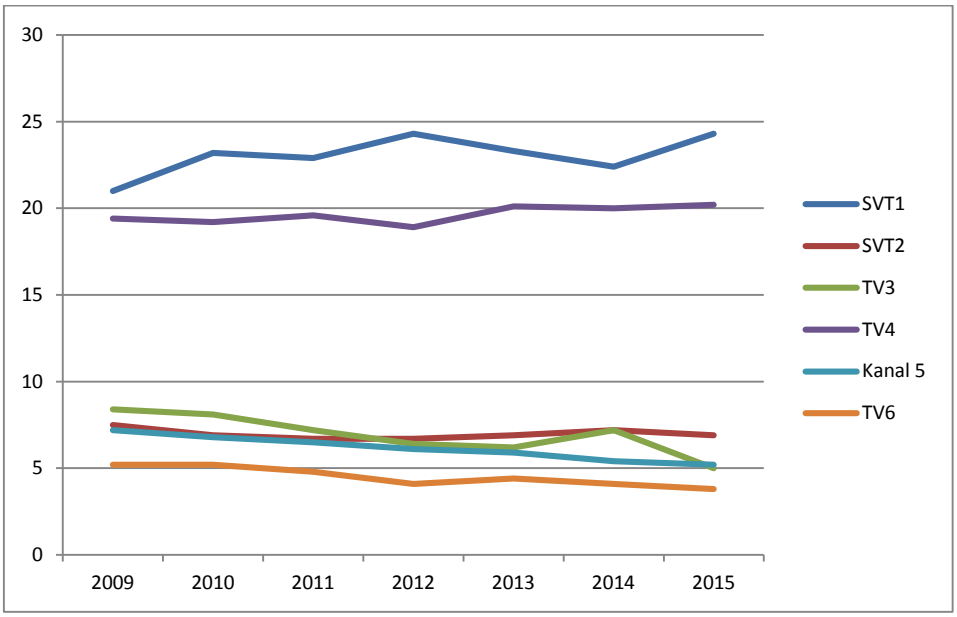

Källa: MMS Mediamätning i Skandinavien AB

[1] MMS Mediamätning i Skandinavien AB.
[2] Den 1 november 2015 bestod den svenska befolkningen i åldern 9–99 år av 8 795 192 personer enligt uppgift från Statistiska centralbyråns statistikdatabas.

Det finns fyra huvudsakliga distributionsplattformar för linjära tv-sändningar i Sverige: kabel, marknät, satellit och ip-tv.

Kabel-tv är den vanligaste distributionsformen för tv i Sverige. De största företagen på kabel-tv marknaden är Com Hem AB och Telenor Sverige AB. Flest antal abonnemang den 30 juni 2015 hade Com Hem AB med sina 1,65 miljoner, varav 554 000 var digitala[3]. Telenor Sverige AB hade samtidigt cirka 360 900 abonnemang efter att ha köpt Tele 2:s svenska kabel-tv-verksamhet i början av 2014[4].

Det finns bara ett företag som erbjuder betal-tv-abonnemang i marknätet och det är Boxer TV-Access AB. Den 30 juni 2015 hade 546 600 kunder betal-tv-abonnemang hos Boxer TV-Access AB[5].

I marknätet finns det även hushåll som enbart tar emot de okrypterade kanalerna, det vill säga SVT:s programtjänster samt TV4 och TV6. Enligt en undersökning gjord av Post- och telestyrelsen 2014 är det endast cirka åtta procent av hushållen som enbart tar emot fri-tv (Post- och telestyrelsen, Hushållens användning av fri-TV 2015-04-27).

På den svenska marknaden finns i dag två operatörer som erbjuder tv via satellit till hushållen, Viasat AB och Canal Digital Sverige AB. Det totala antalet abonnemang för digital-tv via satellit har fortsatt att minska något och var sammanlagt nästan 617 000 den 30 juni 2015[6]. Viasat AB har drygt hälften av abonnemangen, 308 900 stycken, och Canal Digital Sverige AB har de resterande 307 700 abonnemangen[7].

Aktörerna inom ip-tv är ofta telekomföretag som även har börjat sända tv, vilket de två största företagen på den svenska marknaden i dag är; TeliaSonera AB och Telenor Sverige AB. Antalet ip-tv-abonnenter har ökat kraftigt under senare år och särskilt för ip-tv via fiber-LAN. Den 30 juni 2015 hade TeliaSonera AB 614 700 abonnenter på ip-tv. Telenor Sverige AB hade 129 100 abonnenter och Com Hem AB hade 73 000 abonnenter[8].

I sin rapport *Svensk telemarknad 2014* beräknar Post- och telestyrelsen att antalet tv-abonnemang var 5,1 miljoner den sista december 2014. Det är en minskning med 2 procent (123 000 abonnemang) jämfört med samma tidpunkt föregående år. Antalet abonnemang på tv-tjänster är fler än antalet hushåll eftersom en del hushåll har fler än ett abonnemang. En del hushåll har abonnemang från olika plattformar, till exempel marknätet och satellit. Diagram 2 visar att abonnemang via ip-tv ökar till skillnad från de övriga distributionsplattformarna som är på samma nivå som 2013 eller minskar[9].

[3] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[4] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[5] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[6] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[7] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[8] Post- och telestyrelsens statistikdatabas
[9] Svensk telemarknad 2014, Post- och telestyrelsen 2015

Diagram 2. Antal tv-abonnemang per distributionssätt (tusental)

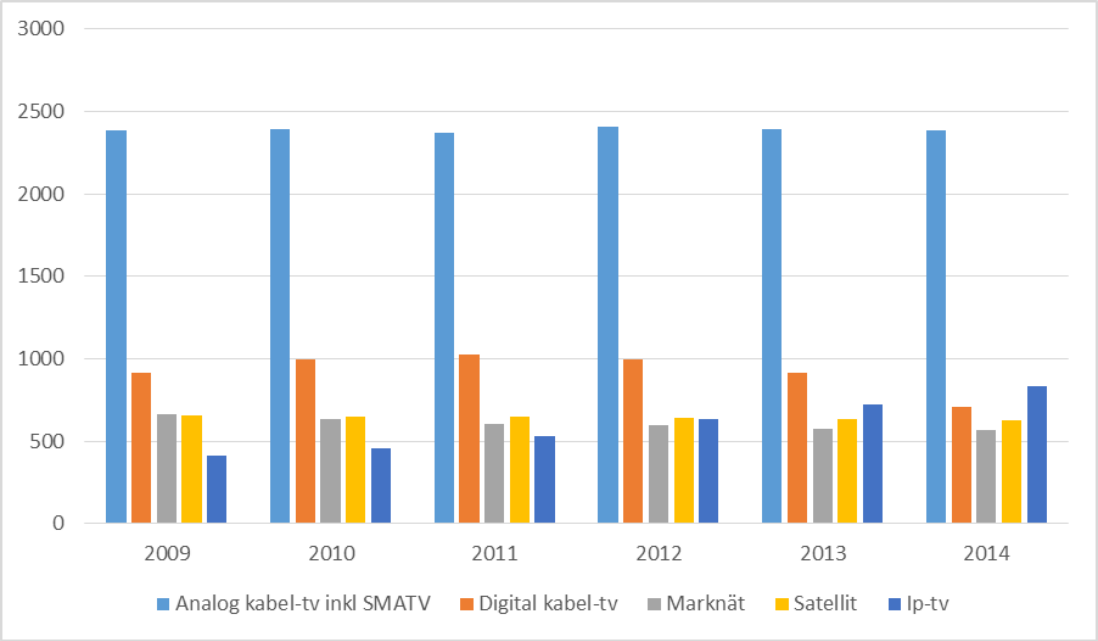

Källa: Svensk telemarknad 2014, Post- och telestyrelsen

Det huvudsakliga utbudet på de olika plattformarna skiljer sig inte åt i någon större utsträckning. Samtliga plattformar sänder de mest populära programtjänsterna och erbjuder även premiumkanaler samt andra mer nischade programtjänster.

5.2 Rättigheter

Sändningsrättigheter för evenemang från de internationella förbunden säljs direkt till medieföretag eller överlåts till så kallade rättighetsagenter som förmedlar rättigheterna vidare till de sändande bolagen.

Sändningsrättigheterna till större internationella evenemang som OS, fotbolls-VM, fotbolls-EM och ishockey-VM, ägs av internationella förbund. Internationella olympiska kommittén (IOK) äger rättigheterna till sommar- och vinter-OS och International Paralympic Committee (IPC) äger rättigheterna till de paralympiska sommar- och vinterspelen. Rättigheterna till fotbolls-VM ägs av Fédération Internationale de Football Association (FIFA), rättigheterna till fotbolls-EM av Union of European Football Associations (UEFA) och rättigheterna till ishockey-VM ägs av International Ice Hockey Federation (IIHF).

Sändningsrättigheterna till hemmakvalmatcher i VM och EM i fotboll har tidigare förmedlats av Svenska Fotbollförbundet. Förmedlingen av sändningsrättigheter till hemmakvalmatcher till fotbolls-EM har dock numera centraliserats till UEFA. UEFA:s agent CAA11 förhandlar om rättigheterna med mediebolag, och Svenska Fotbollsförbundet förhandlar parallellt med UEFA/CAA11 om sin del av ersättningen. Den del av ersättningen som tillfaller Svenska Fotbollsförbundet utgår från det värde som förbundet uppnådde när de tidigare förhandlade på egen hand via agent.

En del rättigheter säljs som paket på den nordiska marknaden. Flera programbolag över nationsgränserna kan lägga ett gemensamt bud, eller en aktör som har verksamhet i flera länder kan lägga ett bud för samtliga marknader.

Sveriges Television AB och TV4 AB har av tradition delat på sändningarna av fotbolls-VM och fotbolls-EM, och matcherna har fördelats mellan de två programföretagen i enlighet med avtal dem emellan. Avtalet innebär att båda programföretagen sänder matcher i både grupp- och slutspel i förvärvade evenemang. SVT och TV4 har tillsammans förvärvat rättigheterna till fotbolls-VM för Ryssland 2018 och Qatar 2022.

MTG sände vinter-OS i Sotji 2014 och kommer att sända sommar-OS i Rio de Janeiro 2016. År 2014 var första gången som OS sändes av ett annat programföretag än SVT. Rättigheterna till vinter-OS 2018 och 2022, samt sommar-OS 2020 och 2024 har förvärvats av Discovery Communications, Inc., och omfattar hela Europa.

Intäkterna som försäljningen av sändningsrättigheterna generar fördelas mellan de lokala arrangörerna, de internationella idrottsförbunden (baserat på idrottens popularitet), de nationella olympiska kommittéerna (inklusive SOK) samt till IOK.

IIHF fördelar intäkterna från försäljning till de nationella förbunden via en fördelningsnyckel där de nationella förbunden får olika summor beroende på bland annat om landslaget spelar i A- eller B-VM.

De nationella förbunden får vanligtvis del av intäkterna via förhandling med de internationella förbunden eller rättighetsagenter.

6 Berörda intressenters syn på behovet av en lista och möjliga konsekvenser

6.1 Svenska idrottsförbund, programföretag, distributörer etc.

Nedan redovisas berörda intressenters synpunkter på ett eventuellt införande av en evenemangslista och vilka konsekvenser en sådan lista skulle kunna få. Synpunkterna har lämnats vid intervjuer med konsultfirman AB Stelacon på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv.

6.1.1 Idrottsförbund och organisationer

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) har lämnat följande synpunkter. Frågan om en evenemangslista är inte relevant för de evenemang som SOK representerar, det vill säga de olympiska spelen (OS). Internationella Olympiska Kommittén (IOK) som äger och säljer de aktuella rättigheterna har krav på hög tillgänglighet i fri tv som motsvarar det som rimligen kan innefattas i en evenemangslista. Principiellt anser SOK att det finns en risk att man skapar en felaktig föreställning hos allmänheten och hos public service-bolagen om att till exempel OS ska vara tillgängligt endast i public service-kanalerna. Det finns en marknad som erbjuder många alternativ, vilket ger en konkurrenssituation som kan spegla värdet av sändningarna. SOK anser vidare att man ska komma ihåg att IOK använder miljardintäkter för att bidra till finansieringen av genomförandet av OS.

Sveriges Riksidrottsförbund (RF) har lämnat följande synpunkter. Den svenska idrottsrörelsen är en folkrörelse som bygger på att människor av fri vilja engagerar sig i ideella föreningar och sluter sig samman i förbund som i sin tur bildar RF. Den starka folkrörelsetraditionen där bredd och elit enas i föreningar i en demokratisk rörelse är en nära på unik nordisk företeelse. Stat och kommun har gett den svenska idrottsrörelsen ett starkt stöd under många decennier, men också visat förtroende för kraften i det frivilliga engagemanget och den självständiga organiseringen. Elitidrotten skapar intresse, idoler och underhållning som det pratas omkring fikabord på jobbet och med grannar hemma och tv är och kommer vara en viktig kanal för idrotten inom överskådlig tid. Därför anser RF att det är av stor vikt att stora idrottsevenemang ska kunna ses på tv av så många som möjligt.

Rättigheterna för de idrottsevenemang som tidigare har diskuterats i samband med en eventuell evenemangslista innehas i huvudsak av internationella specialidrottsförbund. Hur intäkterna från rättigheterna fördelas inom respektive förbund varierar, men bestäms av medlemmarna, som i de flesta fall är de nationella specialidrottsförbunden. RF anser att det ligger i samtliga berörda rättighetsinnehavares intresse att deras evenemang är tillgängliga för en stor publik och därmed sänds i kanaler som är tillgängliga för en stor del av befolkningen. Det är också viktigt

för förbunden att få ersättning för sändningsrättigheterna som kan ses som en slags publikintäkt från de som inte är på plats på arenan. Om kravet på befolkningstäckning begränsar antalet mediabolag som kan förvärva rättigheterna kommer idrottsrörelsens möjligheter till intäkter för rättigheterna att kraftigt försämras. Det är jämförbart med att arrangörens rätt att själv bestämma biljettpriset för åskådarna på arenan skulle begränsas.

RF vill understryka att idrottsrörelsens självständighet är en styrka som värnats både av RF och riksdagen i över hundra år. Om riksdagen beslutar att införa en evenemangslista anser RF att den frångår en lång tradition där idrottsrörelsens självständighet har respekterats och försvarats. Sammantaget menar RF att det finns starka skäl för att inte införa en evenemangslista i Sverige. Den svenska idrottsrörelsen verkar redan i dag för att se till att de stora evenemangen sänds i kanaler som når en övervägande majoritet av befolkningen samtidigt som det ger en möjlighet till intäkter till idrottsrörelsen.

Svenska fotbollsförbundet (SvFF) har lämnat följande synpunkter. SvFF avstyrker bifall till upprättandet av en så kallad evenemangslista som omfattar fotbollsevenemang. En grundläggande förutsättning för ett förslag till en författningsreglerad möjlighet till ett konfiskationsliknande förfarande på immaterialrättens område är att det föreligger synnerligen starka samhälleliga skäl.

Tidigare remissyttranden

Under beredningen av myndighetens tidigare rapport tog myndigheten även del av yttranden från **Svenska Seglarförbundet** och **Svenska Volleybollförbundet**. Båda aktörerna var positiva till ett införande av en evenemangslista. Svenska Seglarförbundet anförde även att stora viktiga evenemang som de olympiska spelen bör vara centrala i en evenemangslista.

Flera idrottsförbund och organisationer har även yttrat sig i remissvar till Regeringskansliet med anledning av myndighetens tidigare uppdrag och rapporten från november 2013. Nedan framgår sammanfattningsvis vad dessa aktörer förde fram i sina remissvar.

Svenska Handikappidrottsförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté lämnade följande synpunkter. Handikappidrotten är unik i det att den ger idrottsutövare med funktionsnedsättning möjlighet att bli föredömen genom sina idrottsresultat. I ett samhälle där begrepp som mångfald och jämlikhet blir allt viktigare finns ett viktigt uppdrag för media i allmänhet och tv i synnerhet att visa människans oändliga förmåga att prestera – oavsett förutsättningar. Paralympics i London år 2012 utgjorde en fantastisk manifestation för just detta och blev därtill en stor publiksuccé där miljarder människor förbluffades av de stora idrottsliga prestationerna. Mot den bakgrunden är det viktigt att en evenemangslista tar sin utgångspunkt i folkhälsan samt i bred och ekonomisk tillgänglighet. Kravet på befolkningstäckning ska ligga så nära 100 procent som möjligt och inte under 90 procent och de evenemang som listas ska kunna följas utan ytterligare avgifter än de lagstadgade.

Utöver ovan nämnda skäl kring behovet av att lyfta fram föredömen finns också en jämlikhetsfråga. För personer med funktionsnedsättning motsvarar de paralympiska spelen vad de olympiska spelen är för personer utan funktionsnedsättning. Ett utelämnande av de paralympiska spelen från listan sänder märkliga signaler. Mot bakgrund av den unika roll och särställning som Handikappidrotten har är det angeläget att de paralympiska sommar- och vinterspelen läggs till i listan.

Vasaloppsföreningen Sälen Mora lämnade följande synpunkter. Föreningen har svårt att se värdet av en evenemangslista i dagsläget. Vasaloppet värnar om direktsändningarna och värderar penetrationen högt. I dag har föreningen ett avtal med Sveriges Television AB (SVT) och en evenemangslista skulle inte medföra några stora ändringar för sändningarna vad föreningen kan förstå. Föreningens snart 50-åriga samarbete med SVT fungerar väl och det ses som högst sannolikt att kollaborationen fortsätter. TV sändningarna har haft stor betydelse för Vasaloppets evenemang och SVT har spelat en central roll för Vasaloppets utveckling. Direktsändning av såväl eliten som motionärerna i Tjejvasan och Vasaloppet har haft en positiv effekt på såväl intresset för motion och längdåkning som för Vasaloppet. Det är väsentligt för Vasaloppet att kunna nå ut till hela svenska befolkningen och därför anser föreningen att en befolkningstäckning på 80 procent är en för låg siffra då det resulterar i att nästan två miljoner människor runt om i landet riskerar att falla bort. Föreningen vill att alla ska kunna ha möjligheten att följa de direktsända loppen.

Svenska Friidrottsförbundet lämnade följande synpunkter. Förbundet är principiellt sett positivt inställt till införande av en evenemangslista. Regeringen måste dock säkerställa krav på en betydligt högre grad av befolkningstäckning än 80 procent om inte närmare två miljoner svenskar ska stängas ute. Ett så lågt krav skulle göra en lista verkningslös. Förbundet anser att kravet bör vara minst 90 procent. Om möjligt bör det svenska kravet motsvara kravet i Storbritannien och bedömningen i de svenska förarbetena, det vill säga 95 procent. Idrottsrörelsen är tveklöst Sveriges största folkrörelse och det är därför av stort värde att så många som möjligt kan ta del av tv-sändningarna från OS och VM i de mest populära idrotterna och förbundet stödjer därför förslagen till evenemang på den svenska listan. Förbundet delar uppfattningen att tillgången till programtjänsten, trots vissa osäkerhetsfaktorer, ska mätas som upplevd tillgång. Förbundet anser vidare att definitionen av fri tv ska avse kanaler som kan mottas utan extra kostnader, det vill säga på motsvarande sätt som i Italien, Irland och Storbritannien.

Svenska Fäktförbundet lämnade följande synpunkter. Förbundet önskar en evenemangslista som gör det möjligt för en stor andel av svenska folket att se de olympiska spelen (OS) utan extra kostnad. Förbundet föreslår att kravet på befolkningstäckning ska vara minst 90 procent i stället för föreslagna 80 procent. Därigenom får alla tv-bolag incitament till att försöka nå flera abonnenter. Förbundet tog i januari 2012 initiativet till en samlad aktion bland de mindre olympiska specialförbunden för att få till stånd det som nu skett, det vill säga ett försök att börja utforma en evenemangslista. De 23 förbundens uppfattning var att de olympiska spelen även i framtiden bör kunna ses av den övervägande delen av Sveriges befolkning. För utomordentligt många idrotter är statens och kommunernas stöd en helt nödvändig förutsättning både för bredd- och elitidrotten. Det är inte orimligt att svenska skattebetalare får vara med och utan extra kostnader följa svenska olympier på vägen till den ultimata framgången. Förbundet bedömer att de eventuella ekonomiska nackdelarna för framtida arrangörer av de olympiska spelen inte är allvarliga jämfört med de fördelar det innebär för svenska olympier att kunna ses av den övervägande delen av Sveriges befolkning. Förbundet önskar att svenska specialförbund som till exempel fotboll, friidrott, ishockey och skidor får ett starkt inflytande över om deras arrangemang ska sättas upp på en evenemangslista. Förbundet har goda erfarenheter av flera stora tv-bolag. Modern Times Group MTG AB (MTG) har, sedan man köpte rätten till sändningar från Sotji och Rio de Janeiro, på olika sätt visat upp ett nytt intresse också för flera mindre idrotter. Förbundet delar synen att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv, eftersom det är en allmänt förekommande finansieringskälla för tv i Sverige. Det ska inte kosta extra att se sändningarna

från OS. Definitionen bör vara ”kanaler som kan mottas utan extra kostnader” på motsvarande sätt som i Italien, Irland och Storbritannien. Förbundet delar synen att de olympiska spelen endast bör behöva sändas delvis i programtjänster som når en väsentlig del av befolkningen. Även vid ett OS kommer det självfallet att uppstå konflikter mellan vilka tävlingar som ska sändas direkt, respektive med fördröjning. Det är de små idrotternas egen utveckling och förmåga att entusiasmera och inte lagstiftningen som avgör om de kommer att få företräde framför de bredare och mer kommersiella i den valsituationen.

Svenska Ridsportförbundet lämnade följande synpunkter. Det är av vikt och en rättvisefråga att så många som möjligt kan ta del tv-sändningarna från stora evenemang och mästerskap. Förbundet är därför positivt inställt till införandet av en evenemangslista för att stora evenemang ska sändas i fri tv som större delen av befolkningen har tillgång till.

6.1.2 Programföretag och distributörer

Sveriges Television AB (SVT) har sammanfattningsvis lämnat följande synpunkter. Synpunkterna framgår till stora delar av bolagets tidigare remissvar.

SVT är mycket positivt till införandet av en evenemangslista. Grundintentionen med möjligheten att införa evenemangslistor var primärt att säkerställa att den breda allmänheten kunde ta del av evenemang med nationellt intresse i fri-tv. SVT:s generella hållning är att ett införande av en evenemangslista är till gagn för tittarna och konsumenterna. Den positiva effekten är proportionerlig med ökande penetrationskrav. Baserat på bland annat kontakter med företrädare för tv-bolag i länder som har infört listor är det SVT:s intryck att en lista har stor effekt såtillvida att den bidrar till att redan på förvärvsstadiet styra rättigheterna till kvalificerade bolag.

Vad SVT erfar finns flera exempel på att antalet kanaler som uppnår en hög penetration, har ökat efter att evenemangslistan införts i ett land. I dessa länder har således införandet av en lista troligtvis inte haft någon avgörande marknadspåverkan, men däremot betydelse för allmänhetens möjligheter att ta del av evenemangen genom att fler kanaler har ökat sin penetration. Minst tre bolag i Sverige uppnår i dag, eller skulle utan större svårighet kunna uppnå en betydligt högre medveten penetration än förslagets 80 procent. SVT:s uppfattning är att det är en fungerande marknad med god konkurrens som inte skulle påverkas nämnvärt om täckningsgraden formaliserades inom ramen för en evenemangslista. SVT menar att ett krav på en hög penetration gynnar rättighetshavarna med ett högt genomslag för sändningarna. SVT anser att det förefaller finnas en bristande konkurrens på säljarsidan, som kan behöva balanseras upp med åtgärder liknande en evenemangslista. Detta trots att det för de största evenemangen handlar om monopolliknande rättigheter vars värde åtminstone till del byggs upp av allmänna medel. I synnerhet anser SVT att idrottens behov av genomslag inte kan bortses från i sammanhanget. Det är viktigt för idrotten att företrädare och arrangörer synliggörs. Idrottsrörelsen har en viktig roll i värderingsarbete och demokratisk fostran. Idrotten är en positiv kraft och bidrar till en utveckling av samhället. Här skapas respekt för människor med olika bakgrunder och alla människors möjligheter ett delta i olika idrotter. För nyrekryteringen till idrotten är det av stor betydelse att befolkningen har tillgång till stora gemensamma idrottsupplevelser och förebilder.

TV4 AB har lämnat följande synpunkter. Trots att införandet av en evenemangslista skulle komma att gynna TV4, mot bakgrund av den räckvidd bolaget har, motsätter sig TV4 AB införandet av en evenemangslista. Införandet av en evenemangslista skulle missgynna

rättighetsinnehavarna, som inte längre fritt skulle kunna välja vem man vill sälja sina evenemangsrättigheter till och vem de tycker kan bära ut deras evenemang på bästa sätt. Att få ett mer begränsat urval potentiella aktörer att sälja dessa rättigheter till skulle därmed påverka möjligheten till intäkter för dessa idrottsförbund, och för de idrotter och föreningar som ingår i dem. Det skulle dessutom innebära en kraftig snedvridning av konkurrensen för alla de aktörer som bygger sin verksamhet på att med ett attraktivt erbjudande nå så många tittare som möjligt med de rättigheter man förvärvar. Vidare skulle det i förlängningen också påverka tittarna negativt, då de skulle få färre aktörer som kan erbjuda dem ett högkvalitativt utbud av framför allt sport. Myndigheten konstaterade själv i sin rapport att en evenemangslista riskerar att ”leda till färre aktörer och mindre bredd av programtjänster”.

Frågan om att nå så många tittare som möjligt regleras redan i dag i avtal mellan rättighetsinnehavare och tv-kanaler, vars intressen sammanfaller med tittarnas. Att införa en reglering på ett område som redan i dag fungerar väl, och att därmed också kringskära möjligheterna för rättighetsinnehavare och tv-kanaler att bedriva sin verksamhet konkurrensneutralt, vore både otidsenligt och kontraproduktivt. Att införa begränsande regler på ett område där aktörerna redan i dag hanterar frågeställningarna är utöver ovan ett slöseri med skattemedel, som behövs bättre inom andra områden.

Discovery Networks Sweden har lämnat följande synpunkter. Införandet av en evenemangslista skulle innebära en allvarlig snedvridning av konkurrensen, vara starkt hämmande för mångfalden på den svenska tv-marknaden och kraftigt missgynna idrottsrörelsen. Regelverket skulle skapa ett A- och ett B-lag. Frågan är dessutom nyligen utredd och den nya utredningen känns väldigt politisk – i bästa fall tendentiös och i värsta fall misstänkliggörande av andra programföretag än public service-bolagen. Den söker reglera ett problem som inte finns. En evenemangslista skulle också väsentligen försvåra, för att inte säga omöjliggöra, för nya aktörer att etablera sig. En sådan inträdesbarriär skulle således kraftigt begränsa mångfalden och konkurrensen på den svenska tv-marknaden. På sikt riskerar SVT bli det enda lagliga alternativet. De olika mätmetoderna tar dessutom inte hänsyn till nya distributionsmetoder, exempelvis programföretagens play-tjänster online. Det låser utvecklingsmöjligheterna för mediet som sådant.

Modern Times Group MTG AB (MTG) har lämnat följande synpunkter. MTG är emot införandet av en evenemangslista och har tydligt argumenterat mot detta i samband med den tidigare utredningen från myndigheten. En evenemangslista med mycket höga krav innebär att konkurrensen riskerar att sättas ur spel när det gäller attraktiva rättigheter. Ett formellt täckningskrav på 99,8 procent, det krav som ställs på SVT, skulle i praktiken sätta konkurrensen ur spel, även om TV4 och TV6 uppnår eller kan uppnå det, och det skulle strida mot EU:s konkurrensregler. Omvänt så har en evenemangslista som tar hänsyn till konkurrenssituationen, vilket myndigheten föreslog i sin tidigare rapport, mindre betydelse annat än att den kan hindra nya aktörer att komma in på marknaden. Oavsett resultat är en evenemangslista principiellt högst tvivelaktig. Även om man teoretiskt sett antar att endast SVT skulle få sända evenemang som OS, fotbolls-VM och andra större internationella idrottsevenemang – vilket är den reella bakgrunden till hela diskussionen om evenemangslista – vore det negativt för tittarna. Det skulle i praktiken innebära att Sverige återgår till en situation där inte hela evenemang kan sändas, såvida inte public service-uppdraget ska frångås och såväl SVT2, Kunskapskanalen och Barnkanalen ska upplåtas för parallellsändningar av alla tävlingar i exempelvis OS. De som säljer rättigheter har ett intresse att nå så många som möjligt. Detta intresse delas av de aktörer som köper rättigheterna. En evenemangslista syftar således till att

komma åt ett problem som inte finns. Rent allmänt kan sägas att ju högre formellt täckningskrav som ställs, desto större är risken att konkurrensen om attraktiva rättigheter urholkas och att tittarna får en sämre produkt.

MTG vill gärna framhålla erfarenheterna från OS i Sotji. Bolaget kan konstatera att det aldrig har uppnåtts så höga tittarsiffror vid ett OS som då. För att nämna några exempel kunde de notera att OS-invigningen sågs av 1,7 miljoner tittare, och när herrarnas stafett i längdåkning sändes var antalet tittare närmare 2,6 miljoner. Båda dessa siffror överträffar med god marginal antalet tittare vid motsvarande sändningar från vinter-OS i Vancouver och även sommar-OS i London. Då ska också tas i beaktande att de stora tävlingarna vid OS i Vancouver, till följd av tidsskillnaden, sändes på bästa sändningstid i Sverige. Så var inte fallet i Sotji, och ändå överträffades tittarsiffrorna vid ovan nämnda sändningar. Vid sidan av de höga totala tittarsiffrorna bör också noteras att det aldrig tidigare sänts lika mycket från ett OS. Genom MTG:s reklamfinansierade kanaler, TV3 och TV10, genom Viasats sportkanaler samt med online-tjänsten Viaplay kunde bolaget erbjuda parallellsändningar av olika grenar, öka intresset för nya sporter och tillfredsställa tittarnas skiftande intresse och smak.

Slutligen bör påpekas att alla inte kommer följa ett OS eller VM oaktat formell täckningsgrad eftersom det helt enkelt finns olika intressen och preferenser.

C More Entertainment AB har sammanfattningsvis lämnat följande synpunkter. Synpunkterna framgår till i delar av bolagets tidigare remissvar.

Bolagets inställning är att någon evenemangslista inte ska införas. Det finns inte något behov av en evenemangslista eftersom marknaden tillgodoser detta behov redan i dag utan krav på sådan lista. Vidare skulle en sådan lista få allvarliga konsekvenser för konkurrensen, främst på marknaden för inköp av sporträttigheter samt marknaden för distribution av tv-kanaler och streamingtjänster. Därtill skulle en lista få stora ekonomiska konsekvenser för de idrottsföreningar och organisationer som säljer rättigheter till tv-bolagen eftersom de skulle få mindre betalt för rättigheterna.

Införandet av en evenemangslista innebär att de stora sportevenemangen förbehålls de fyra största programbolagen i Sverige. Såsom myndigheten framhåller i sin tidigare rapport är ett sätt för nya aktörer att träda in på marknaden för tv-sändningar och för befintliga aktörer att ta marknadsandelar att köpa rättigheterna till evenemang av stort nationellt intresse. Införandet av en svensk evenemangslista skulle helt frånta nya och/eller mindre aktörer denna möjlighet. Detta är en högst allvarlig begränsning av friheten att tillhandahålla tjänster, etableringsfriheten, konkurrens och av äganderätten. Snedvriden konkurrens och färre aktörer kommer också medföra att produktutvecklingen hämmas. Detta i sin tur har en negativ inverkan på samhället i allmänhet och idrottsrörelsen i synnerhet.

Om en evenemangslista, trots de skäl som finns för att inte införa en sådan, ändå skulle införas bör täckningsgraden vara så låg som möjligt och definitionen av fri-tv så bred som möjligt så att även de så kallade basic pay-kanalerna omfattas. Införandet av en evenemangslista i enlighet med myndighetens tidigare förslag innebär otvivelaktigt att konkurrensen på marknaden kommer att begränsas. Precis som myndigheten framhåller kommer programbolag som inte når upp till kravet på befolkningstäckning att utestängas från möjligheten att konkurrera om sändningsrättigheterna till evenemangen på evenemangslistan. Detta är en allvarlig begränsning

av friheten att tillhandahålla tjänster, etableringsfriheten, konkurrensen och av äganderätten. Därför ska stor restriktivitet iakttas vid övervägande av huruvida en evenemangslista ska införas.

Teracom Boxer Group anser att en evenemangslista är nödvändig om evenemang av särskild vikt för det svenska samhället på sikt ska vara tillgängliga för en bred allmänhet.

Com Hem AB har lämnat följande synpunkter. Bolaget når en betydande andel av landets hushåll med dess nät med ett brett utbud av kanaler. Oavsett vilken nivå som skulle väljas vad gäller befolkningstäckning för en eventuell evenemangslista skulle bolaget således vara en viktig distributör av evenemangen. Bolaget konstaterar vidare att den svenska marknaden präglas av en hård konkurrens mellan olika sändningsplattformar och om rättigheter att få sända sådana evenemang som skulle kunna bli aktuella för en evenemangslista. Utvecklingen har drivit upp priserna på rättigheterna till en nivå som i praktiken gör det omöjligt att finansiera dessa om inte rättighetsinnehavaren når så stor del av befolkningen som möjligt via så många plattformar som möjligt. Inte sällan ställer dessutom den typen av rättighetshavare som det är fråga om krav på att sändningarna ska nå en viss andel av befolkningen. Det saknas därför skäl att införa en evenemangslista eftersom syftet att nå en stor del av befolkningen redan uppnås genom marknadens funktionssätt. Generellt sett gynnas rättighetsmarknaden och konkurrensen av så få regleringar som möjligt. Skulle en evenemangslista trots allt bli aktuell bör nivåerna för lägsta befolkningstäckning sättas lågt för att så många programföretag som möjligt ska kunna få en möjlighet att exklusivt kunna sända sådana evenemang. Antalet evenemang bör även begränsas till så få som möjligt. Skulle befolkningstäckningen sättas för högt leder detta till att endast programtjänsterna SVT1, SVT2, TV4 och TV6 kan vara aktuella för att sända evenemangen. Detta skulle cementera marknaden ytterligare och skapa ytterligare trösklar för andra konkurrerande programbolag att expandera sin verksamhet. I praktiken skulle en evenemangslista med höga krav på befolkningstäckning i praktiken leda till att staten stöttar större kommersiella aktörer i deras rättighetsinköp. Detta vore mycket olyckligt för den fortsatta utvecklingen på området.

Telenor Sverige har lämnat följande synpunkter. En evenemangslista skulle påverka programföretagens möjlighet att konkurrera med varandra och etablerade mediehus riskerar att förfördelas. Gränsen bör sättas på ett sätt som gör att även bolag som Discovery och MTG uppfyller kraven. Telenor Sverige har ingen uppfattning om vilka evenemang som ska vara med men anser generellt att det bör vara många evenemang som ska omfattas av listan. Bolaget anser även att det är opassande att ett lands myndigheter skall kunna begränsa en rättighetsägares möjligheter på en marknad så markant som en evenemangslista innebär.

En potentiell konsekvens av en evenemangslista är att vissa kommersiellt ägda och skapade program ”förstatligas” eller styrs till utvalda stora och etablerade mediehus. Rättighetspriserna skulle då förmodligen sjunka vilket skulle kunna leda till att rättighetsägare och programskapare känner sig orättvist behandlade och att produktioner med stor sannolikhet skalas ner. OS i MTG AB:s regi var till exempel en större produktion än SVT:s tidigare OS-satsningar. Får till exempel SVT exklusiv rätt till att sända Premiere League kan detta leda till att viss försäljning går ned. Skulle MTG få OS och blanda sändningarna mellan olika kanaler skulle detta å andra sidan kunna ha en positiv inverkan på viss försäljning.

TeliaSonera AB har lämnat följande synpunkter. Det är väldigt oklart vad man räknar med att en evenemangslista ska ge och vad syftet med en lista är. Priser på rättigheter till innehåll är satta efter utbud och efterfrågan och det är oklart vad det skulle ge för konsekvenser om den

svenska staten gick in och tilldelade fri tv sändningsrättigheter, särskilt som det ofta är sport och evenemang som kunderna är beredda att betala extra för. Bolaget har svårt att se hur en evenemangslista skulle fungera i praktiken. Det finns en risk att Sverige inte får några sändningsrättigheter alls om till exempel SVT eller TV4 AB inte har råd att köpa rättigheterna.

6.1.3 Övriga intressenter

Sveriges Konsumenter anser att en evenemangslista bör införas och att förslaget behöver breddas till att omfatta paralympiskt sommar och vinter-OS. Det ska även vara ett lika värde mellan dam- och herridrott.

Hyresgästföreningen har lämnat följande synpunkter. Det är högst rimligt att ha en miniminivå på vad som ska nå ut till svenska folket. Det som är viktigt i sammanhanget är att ta i beaktande att hela medielandskapet har förändrats och fragmenterats över tid, vilket innebär att det finns en risk att grupper av individer konsumerar media oberoende av varandra och därmed får helt olika bilder av verkligheten och händelseförlopp. När internationella evenemang, så som fotbolls-VM och OS, har upphandlats av alternativ till public service-bolagen har detta per definition inneburit att färre individer har kunnat ta del av sändningarna. Det är viktigt att så många som möjligt kan ta del av den typen av evenemang även om det så klart blir kontraproduktivt om skattebetalarna tvingas betala alltför höga avgifter för rättigheterna. Hyresgästföreningen är så klart mån om att inga hyresgäster stängs ute från medieutbudet, särskilt inom public service.

Nobelstiftelsen har lämnat följande synpunkter. Nobelstiftelsen ser inte att evenemangslistan inom en överskådlig framtid innebär några praktiska problem för stiftelsen. Däremot är det stiftelsens utgångspunkt att den själv bör avgöra vem som ska erhålla sändningsrättigheter till dess evenemang. Genom att Nobelstiftelsen själv tar ansvar för att upplåta sändningsrätter till Nobelfesten och andra Nobelaktiviteter säkerställs på bästa sätt stiftelsens spridningsintresse.

På längre sikt befarar Nobelstiftelsen att listan enligt rapportens utformning kan medföra problem genom att den snabba utvecklingen av teknik och marknad för rörlig bild kan skapa osäkerhet kring tolkning och tillämpning av till exempel begreppet fri tv och mätmetoden upplevd tillgång. Därmed kan den föreslagna utformningen av en evenemangslista bli inaktuell.

Commercial Sports Media AB har lämnat följande synpunkter. Ett införande av en evenemangslista skulle vara negativt eftersom det minskar värdet på medierättigheter och därmed idrottens möjligheter till finansiering. Det ger också vissa mediabolag en felaktig konkurrensfördel. En lista skulle betyda lägre konkurrens och därmed minskade möjligheter att skapa intäkter för idrotten.

Flera länder i Europa har listor och det påverkar möjligheterna att sälja evenemang, och därmed rättighetspriserna, negativt. En lista kan till exempel leda till att betal-tv-bolag med god intjäningsförmåga lämnar listade evenemang utanför sina affärsplaner. Bolagens resurser blir därmed inte tillgängliga för vissa idrottsarrangörer. En lista kan även leda till att listade evenemang inte blir visade eftersom intresset för dessa fallit och fri tv inte vill visa dem.

Därutöver finns situationer där VM-finaler i en del sporter måste gå på fri tv men övriga matcher kan visas på betal-tv. Detta kan leda till situationer där betal-tv måste köpa ut sig för distribution på fri tv om det egna landslaget tar sig till final. Det kan också leda till situationer

där fri tv på grund av statliga regleringar bara kan sitta och vänta på högsta möjliga pris från betal-tv-bolagen för att släppa fram ett evenemang.

6.2 Internationella rättighetsinnehavare

Under beredningen av myndighetens tidigare rapport tog myndigheten även del av yttranden från fotbollsorganisationerna FIFA och UEFA, som arrangerar och säljer rättigheter till VM respektive EM i fotboll samt IOK, som äger rättigheterna till de olympiska vinter- och sommarspelen. Nedan framgår sammanfattningsvis vad som anfördes i dessa yttranden.

UEFA lämnade följande synpunkter. Det finns inte något behov av att reglera marknaden genom att införa en evenemangslista. Målet med en evenemangslista, att majoriteten av befolkningen har tillgång till sportevenemang av stort allmänintresse, kan uppnås genom ansvarstagande beslut fattade av idrottsorganisationerna själva. UEFA tillgängliggör de största tävlingarna för en bred publik i fri tv. Den policyn tillämpas på den svenska marknaden, genom beslut om vad som är det bästa för europeisk fotboll, och inte genom lagar och tvång. UEFA säkerställer att matcher i EM i fotboll som är av särskild vikt för samhället finns tillgängliga i fri tv, oavsett hur de olika ländernas regulatoriska landskap ser ut. Policyn innebär också att det egna landslagets matcher i slutspelet måste sändas i direktsändning och i fri tv, eftersom dessa matcher sannolikt är av särskild vikt. Under fotbolls-EM år 2012 sändes 27 av totalt 31 matcher i SVT eller TV4. Den sändningspolicy som tillämpas visar att regleringen med evenemangslistor är överflödig.

Kvalifikationsmatcher inför EM i fotboll kan inte vara evenemang av särskild vikt för det svenska samhället. Att inkludera kvalifikationsmatcher skulle på ett påtagligt sätt snedvrida konkurrensen på den svenska marknaden för dessa rättigheter. För att ett sportevenemang ska anses vara av särskild vikt för samhället krävs att det väcker intresse bland en hög andel tittare som inte vanligtvis är intresserade av sporten. Det finns inte något stöd för att det finns ett sådant intresse för alla kvalmatcher till fotbolls-EM där det svenska landslaget deltar. Tvärtom finns det klart stöd för att kvalmatcherna inte väcker intresse bland icke-fotbollssupportrar. Det föreslagna införandet av kvalmatcher på en evenemangslista kan ha en väsentlig negativ inverkan på tillgången på medel för investeringar i fotbollen på gräsrotsnivå i Sverige.

Den föreslagna svenska listan är ogenomförbar och skulle snedvrida konkurrenssituationen på marknaden, utan att skydda ett riktigt eller legitimt intresse hos allmänheten. De intäkter som kan investeras i fotbollen på en grundläggande nivå skulle minska väsentligt. Detta motsvarar en orättvis och onödig skatt på sport som samtidigt indirekt subventionerar programbolag som sänder fri tv. Det är orimligt och går utöver vad som är nödvändigt för att skydda evenemang som verkligen är av särskild vikt för samhället. Det är skillnad på evenemang som är av allmänt intresse och sådana som bara är av allmänt intresse för sport fans.

FIFA lämnade följande synpunkter. Målet man vill uppnå med evenemangslistor kan nås utan lagstiftning. FIFA står fast vid att ett stort antal matcher ska vara tillgängliga för allmänheten. Försäljningen av sändningsrättigheter är av största vikt för en hållbar finansiering av sport i allmänhet, liksom för den ekonomiska omfördelningen inom sporten. Den föreslagna utformningen av listan överensstämmer med den policy som FIFA har angående att vissa matcher ska visas i direktsändning i fri tv. Matcher där landslaget spelar, semifinalerna och finalen i fotbolls-VM ska vara tillgängliga för en så bred publik som möjligt.

Problem kan uppstå om evenemangslistor innehåller matcher i VM oavsett vilken betydelse de har för allmänheten. I sådana fall övervägs alla eventuella fördelar som en evenemangslista kan medföra av den snedvridning av konkurrensen som uppstår, på ett sätt som är orimligt och oförenligt med EU:s policys. I bland annat rapporter från Europaparlamentet har det erkänts att intäkter från sändningsrättigheter bidrar till att finansiera sport på lägre nivåer. Avslutningsvis räknar FIFA med möjlighet till bilaterala möten i ett fortsatt arbete med en evenemangslista.

IOK lämnade följande synpunkter. Det uppskattas att den föreslagna listan på ett proportionerligt sätt föreslagit att endast delar av OS ska sändas i fri tv. Andra medlemsländer har reserverat en större del av OS-sändningarna för fri tv än vad fri tv-kanalerna har kunnat sända. Detta har medfört att stora delar av innehållet som reserverats för fri tv inte har visats för publiken, och därmed motverkat såväl syftet med AV-direktivets reglering som IOK:s principer om att försäkra att så mycket som möjligt sänds och att sändningarna når en så bred publik som möjligt. Den bästa metoden för att undvika detta skulle vara att fastslå ett högsta antal timmar som är av särskild vikt för den svenska allmänheten som ska vara tillgängligt i fri tv. Dessa siffror kan baseras på hur många timmar som historiskt sätt har sänds i fri tv.

6.3 Synpunkter från Konkurrensverket

Konkurrensverket kommer under remissförfarandet komma in med skriftliga synpunkter på de förslag som lämnas i denna rapport. Dessa synpunkter kommer sedan beaktas inför färdigställandet av rapporten. Konkurrensverket har i remissvar till Regeringskansliet med anledning av det tidigare uppdraget och rapporten från november 2013, haft synpunkter på införandet av en evenemangslista.

7 Vad är en väsentlig del av allmänheten?

Vårt förslag är att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av ett evenemang om minst 90 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten som evenemanget sänds i. Om det vid en given tidpunkt är färre än två programföretag som når 90 procents upplevd tillgång så är kravet i stället uppfyllt genom 85 procents upplevd tillgång.

7.1 Inledning

I myndighetens rapport från november 2013 med förslag på hur en evenemangslista skulle kunna utformas föreslog myndigheten att villkoret om befolkningstäckning – att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av en programtjänst i fri tv – ska anses uppfyllt om minst 80 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten.

Vid remissbehandlingen av myndighetens förslag var utfallet delat när det gäller frågan om en evenemangslista bör införas eller inte. Av dem som är för införandet av en lista ansåg dock flertalet att myndighetens förslag till villkor för när en väsentlig del av allmänheten ska anses ha tillgång till en programtjänst är otillräckligt och att den angivna procentsatsen bör vara högre.

Riksdagen gav i maj 2014 regeringen till känna att den vid den fortsatta beredningen av myndighetens förslag bör skärpa kraven så att en högre andel av allmänheten får tillgång till de evenemang som listan omfattar (bet. 2013/14:KU28, rskr. 2013/2014:230).

I november 2015 fick myndigheten i uppdrag av regeringen att ta fram ett förslag till en evenemangslista med villkor om högre befolkningstäckning än vad som tidigare föreslagits.

7.2 Vad framgår av EU-rätten?

AV-direktivets bestämmelser om evenemang av särskild vikt för samhället finns i artikel 14. Där framgår bland annat att varje medlemsstat får vidta åtgärder för att säkerställa att programföretag under dess jurisdiktion, med utnyttjande av exklusiva rättigheter, inte sänder evenemang som den medlemsstaten anser vara av särskild vikt för samhället på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i den medlemsstaten utestängs från möjligheten att följa evenemangen genom direktsändning eller tidsförskjuten sändning i fri television.

AV-direktivet innehåller inte någon ledning för vad som ska avses med en väsentlig del av allmänheten. Av EU-kommissionens riktlinjer framgår dock att begreppet – om man ser till förarbetena till direktivstexterna – innebär att de nationella åtgärder som planeras ska vara avsedda att säkerställa nästan allomfattande täckning av befolkningen (eller en relevant del av befolkningen) i den berörda medlemsstaten (CC TVSF (97) 9/3 s. 3).

7.3 Vad framgår av svenska förarbetsuttalanden?

I fråga om vad som är en väsentlig del av allmänheten hänvisades i de svenska förarbetena (prop. 1997/98:184 s. 33 ff.) till att det i EU-kommissionens riktlinjer angavs att med en väsentlig del av allmänheten avsågs 95–100 procent av befolkningen (kommissionen har dock senare godkänt betydligt lägre täckning, se avsnitt 7.5). Vidare konstaterade regeringen att det i tillståndsvillkoren för Sveriges Television och TV4 AB krävdes att sändningarna ska kunna tas emot via marknätet av minst 99,8 respektive 98 procent av den fast bosatta befolkningen och att de marksända kanalerna också omfattas av kabel-tv-bolagens vidaresändningsplikt. Inga andra tv-bolag nådde vid den aktuella tidpunkten en tillnärmelsevis lika stor andel av befolkningen. Regeringen drog slutsatsen att endast de marksända programkanalerna SVT1, SVT2 och TV4 kunde uppfylla kravet på befolkningstäckning. Det förhållandet att satellitsända program i allmänhet tekniskt sett kan tas emot i hela landet föranledde enligt propositionen ingen annan slutsats.

I propositionen anfördes även följande.

> Det kan givetvis inte uteslutas att tekniska förändringar, t.ex. utbyggnad av digital marksänd TV, kan leda till att flera TV-kanaler kommer att nå en hög hushållstäckning. För att lagens krav ska vara uppfyllt bör det emellertid enligt regeringens mening krävas att minst 95 procent av den fast bosatta befolkningen faktiskt kan ta emot programmen, dvs. att allmänheten har skaffat sig den antenn med mera som krävs för att ta emot utsändningen.

7.4 Hur bör man mäta tillgång till programtjänster?

I huvudsak finns tre möjliga metoder för att mäta tillgång till programtjänster; teknisk tillgång (penetration), faktisk tillgång och upplevd (medveten) tillgång. Här nedanför redogör myndigheten för de tre olika metoderna.

7.4.1 Teknisk tillgång

Med teknisk tillgång (penetration) avser MMS Mediamätning i Skandinavien AB (MMS) det antal personer som tekniskt sett har möjlighet att ta emot en viss programtjänst, men som inte nödvändigtvis är medvetna om det. För närvarande genomförs det inte regelbundna mätningar av den tekniska tillgången till olika kanaler i Sverige.

För en utförligare beskrivning av vad som utgör teknisk tillgång hänvisar vi till avsnitt 7.2.1 i myndighetens rapports från november 2013.

7.4.2 Faktisk tillgång

Med faktisk tillgång avses det antal tittare som via sitt abonnemang har tillgång till en programtjänst. För att få fram uppgifter om faktisk tillgång krävs en sammanställning av vilka programtjänster som ingår i alla abonnemang från alla operatörer på respektive distributionsplattform, samt hur många som abonnerar på dessa tjänster. Post- och telestyrelsen samlar in uppgifter om abonnemang och marknadsandelar, men inte vilka programtjänster som ingår i olika abonnemang. För närvarande genomförs därför inte fullständiga, regelbundna mätningar av den faktiska tillgången till olika kanaler i Sverige.

7.4.3 Upplevd tillgång

MMS mäter räckvidden för programtjänster fyra gånger per år, två gånger på våren och två gånger på hösten. Undersökningen utförs via telefon till ett obundet slumpmässigt urval ur befolkningsregistret som får frågan: ”Har du tillgång till kanalen X i hemmet?” Undersökningen visar den medvetna eller upplevda tillgången till en viss kanal och inte faktisk eller teknisk tillgång (penetration). Mätningen av den medvetna eller upplevda penetrationen är i dag det mått som bland annat används av programbolag och mediebyråer när de köper och säljer reklamtid och är den enda mätningen av tillgång till tv-kanaler som finns i Sverige i dag.

MMS har genomfört undersökningar om kanalpenetration sedan år 2005. Undersökningen visar att de flesta svenska tv-tittare har tillgång till de mest populära kanalerna. Enligt MMS har 85 procent av befolkningen inte bara tillgång till okrypterade kanaler som SVT1, SVT2, TV4 och TV6 utan också till kanaler som ingår i de flesta betal-tv-operatörers grundpaket, till exempel TV3 och Kanal 5.

Tabellen nedan visar en jämförelse mellan tillgången till respektive programtjänst under 2013 och 2015 för tv-befolkningen i åldern 9–99 år[10]. Undersökningarna är utförda under första kvartalet 2013 och tredje kvartalet 2015. Tabellen innehåller endast kanaler som vid något av tillfällena hade minst 80 procent upplevd (medveten) tillgång.

Programtjänst	Upplevd tillgång 2013	Upplevd tillgång 2015
SVT1	99 %	98 %
SVT2	99 %	98 %
TV4	99 %	98 %
Kunskapskanalen	87 %	86 %
TV6	86 %	86 %
TV3	85 %	82 %
Kanal 5	85 %	82 %
Barnkanalen	83 %	84 %
SVT 24	83 %	79 %

Källa: MMS Mediamätning i Skandinavien AB

Det kan nämnas att TV3, Kanal 5 och TV6 sedan tredje kvartalet år 2012 har haft en upplevd tillgång på under 85 procent vid ett flertal mättillfällen. Sedan fjärde kvartalet år 2014 har minst två av programtjänsterna haft lägre än 85 procents upplevd tillgång vid varje mättillfälle.

Kvartal	TV3	Kanal 5	TV6
Q4 2015	83	82	84
Q3 2015	83	82	86
Q2 2015	83	83	84
Q1 2015	83	83	84
Q4 2014	83	82	84
Q3 2014	85	83	85
Q2 2014	86	84	84
Q1 2014	85	83	83
Q4 2013	85	84	85
Q3 2013	84	83	85

[10] Den 1 november 2015 bestod den svenska befolkningen i åldern 9–99 år av 8 795 192 personer enligt uppgift från Statistiska centralbyrån statistikdatabas.

Q2 2013	85	84	86
Q1 2013	85	85	86
Q4 2012	85	84	85
Q3 2012	84	83	86
Q2 2012	87	86	87
Q1 2012	85	84	86

Källa: MMS Mediamätning i Skandinavien AB

7.5 Hur ser kravet ut i andra länder med evenemangslistor?

I tabellen nedanför framgår vad som anses utgöra en väsentlig del av allmänheten i länderna med godkända evenemangslistor. De flesta länderna anser att 90 procent av befolkningen eller hushållen i landet utgör en väsentlig del av allmänheten, men det finns några länder som har lagts sig på en lägre nivå. Det finns även länder med krav på 95 procents befolkningstäckning.

Land	Krav på befolkningstäckning
Belgien (den franskspråkiga gemenskapen)	90 %
Belgien (den flamländska gemenskapen)	90 %
Danmark	90 %
Finland	90 %*
Frankrike	85 %
Irland	95 (90**) %
Italien	80 %
Norge	90 %
Polen	Ingen andel anges
Storbritannien	95 %
Tyskland	2/3 av befolkningen
Österrike	70 %***

*Procentsatsen anges inte direkt i listan utan har framkommit i kontakter med den finska mediemyndigheten FICORA.

**Om det vid en given tidpunkt är färre än tre programföretag som kan erbjuda 95 procents täckning så uppfylls kravet genom 90 procents täckning.

***Kravet avser minst 70 procent av de som omfattas av eller är undantagna avgiftsskyldighet.

7.6 Synpunkter från berörda intressenter

Nedan redovisas berörda intressenters synpunkter på vad som bör utgöra en väsentlig del av allmänheten och vilken metod som bör användas för att mäta tillgången till en programtjänst. Synpunkterna har lämnats vid intervjuer med konsultfirman AB Stelacon på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv.

7.6.1 Idrottsförbund och organisationer

Sveriges Riksidrottsförbund anser att 80 procent av befolkningen är en rimlig andel för att en väsentlig del av befolkningen inte ska anses vara utestängd och att faktisk tillgång torde vara

den mest adekvata mätmetoden även om upplevd tillgång tycks vara den vanligast förekommande mätmetoden.

7.6.2 Programföretag och distributörer

Sveriges Television AB (SVT) har sammanfattningsvis lämnat följande synpunkter. Synpunkterna framgår till stora delar av bolagets tidigare remissvar.

SVT anser att 90–95 procent av befolkningen är en rimlig andel för att en väsentlig del av befolkningen inte ska anses vara utestängd. SVT motsätter sig att penetrationskravet sätts så lågt som 80 procent eftersom det skulle innebära att närmare två miljoner människor riskerar att stå utan möjlighet att se aktuella evenemang. SVT anser att så många människor rimligen måste anses utgöra en ”väsentlig del av allmänheten”. Flera andra länder som har infört evenemangslista har ställt publikintresset i förgrunden och krävt betydligt högre penetration och detta visar att penetrationskrav på 90 eller 95 procent inte kan vara något problem ur unionsrättslig synpunkt (proportionalitet och konkurrens). Den EU-rättsliga regleringen förutsätter att publikintresset sätts i förgrunden, och det är en självklar och accepterad konsekvens av regleringen att införandet av en evenemangslista kommer att påverka marknaden och konkurrensen för köp- och försäljning av tv-rättigheter av ”listade” evenemang. Det kan även framhållas att när möjligheten att skapa en evenemangslista infördes i radio- och tv-lagen i slutet av 1990-talet gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att penetrationskravet i en eventuell lista borde vara minst 95 procent. Erfarenheterna från senaste OS visar att en jämförelsevis låg penetration hos sändande kanal också leder till ett lägre tittande även om sändningarna håller en god kvalitet.

För att säkerställa att konkurrensaspekterna tillgodoses på ett betryggande sätt kan en modell motsvarande den som tillämpas på Irland övervägas. Den irländska modellen ger även ett tydligt incitament för intresserade programföretag att vidta åtgärder för att öka penetrationen för en eller flera programtjänster, något som det till stor del ligger inom programföretagens egen kontroll att göra. Den irländska modellen bygger på objektiva kriterier och skulle, genomförd i Sverige, lämna utrymme för erforderlig faktisk och möjlig konkurrens om förvärv av sändningsrättigheter till nu aktuella evenemang.

För att en sådan modell ska ha någon effektiv verkan måste dock penetrationskraven sättas på motsvarande nivå som på Irland.

SVT ansluter sig slutligen till myndighetens förslag att tittarnas uppfattning om de har tillgång till en viss programtjänst (upplevd penetration) ska tillämpas som mätmetod för att avgöra en programtjänsts befolkningstäckning.

TV4 AB har lämnat följande synpunkter. Det behövs ingen evenemangslista men om den ändå skulle införas bör kravet inte sättas över de 80 procent som myndigheten tidigare förespråkat, då det skulle begränsa rättighetsinnehavarnas möjligheter att hitta bästa samarbetspartner, snedvrida konkurrensen och riskera att leda till ett minskat utbud för tittarna och användarna. De mest lämpliga mätmetoderna är faktisk tillgång, alternativt teknisk tillgång. Dessa två metoder utgår från vilka möjligheter tittarna och användarna de facto har att ta del av ett evenemang. Om de sedan väljer att inte göra det så kan inte det utgöra grunden för huruvida de kan eller inte kan ta del av en programtjänst. Att använda upplevd tillgång som ett mått i sammanhanget vore därför helt orimligt.

Discovery Networks Sweden har lämnat följande synpunkter. Det behövs inte någon lagstadgad tröskel (evenemangslista). Tröskeln får i stället definieras av marknaden utifrån rättighetens karaktär. Det är naturligtvis teknisk penetration som lämpligast mäter tittarnas tillgång till en programtjänst. Att använda upplevd penetration som måttstock introducerar subjektiva faktorer och varierar beroende på storleken på marknadsföringsbudgetar och så vidare, och gynnar därmed otillbörligt ett förfinansierat public service-bolag med must-carry status. De typer av rättigheter som skulle kunna omfattas av en evenemangslista måste dessutom kunna användas bland annat för att öka den upplevda penetrationen på en kanal som i och för sig skulle klara eventuella krav på teknisk penetration.

Modern Times Group MTG AB (MTG) har sammanfattningsvis lämnat följande synpunkter. Synpunkterna framgår till stor del av bolagets tidigare remissvar.

En reglering av rättigheterna till större internationella idrottsevenemang behövs inte. Bakgrunden till hela diskussionen om en evenemangslista grundar sig på det faktum att MTG förvärvade rättigheterna till OS i Sotji 2014 och Rio de Janeiro 2016. MTG – eller någon annan aktör – hade aldrig kunnat förvärva dessa rättigheter om de inte hade kunnat erbjuda sändningar av högsta kvalitet, nå en stor publik och dessutom erbjuda en större bredd i utbudet än tidigare genom bland annat kompletterande sportkanaler och online-tjänster. Bolaget anser att teknisk tillgång är att föredra, då upplevd tillgång är förenad med betydande osäkerhet. Beroende på tittarmönster och efterfrågan kan den upplevda tillgången till olika programtjänster variera över tid. Det i sin tur riskerar att medföra en osäkerhet när det gäller förvärv av rättigheter och hur listan kommer att tillämpas. I sammanhanget är det också viktigt att understryka att mediemarknaden förändras snabbt. Med nya plattformar och tjänster kan det mycket väl uppstå en situation där långt mer än 85 procent av befolkningen har tillgång till en programtjänst, men inte nödvändigtvis via traditionell TV-distribution utan via onlinetjänster m.m. Att då reglera distributionen av vissa evenemang utifrån en upplevd tillgång till en programtjänst via marknät, kabel eller satellit riskerar både att skapa rättsosäkerhet och leda till inskränkningar i konkurrensen.

Teracom Boxer Group AB anför att det är viktigt att evenemangen är tillgängliga för en bred allmänhet, och det innebär att kravet på befolkningstäckning måste sättas på en betydligt högre nivå än 80 procents täckning.

Com Hem AB har lämnat följande synpunkter. I frågan om tillgänglighet kopplat till ett eventuellt införande av evenemangslista bör tillgängligheten enligt Com Hem AB:s mening mätas efter den faktiska tillgången, det vill säga om en viss kanal kan tas emot av konsumenten och finns i det abonnemang som konsumenten har tillgång till. Myndigheten för press, radio och tv har dock tidigare ansett att man ska ta hänsyn till upplevd tillgång eftersom det mäts regelbundet och att faktisk tillgång förutsätter att uppgifter samlas in från operatörerna. Com Hem AB anser att detta är problematiskt eftersom det då byggs in element av subjektivitet i bedömningen. Det skulle även leda till att kända och etablerade varumärken får positiv särbehandling, vilket är olämpligt.

TeliaSonera AB anser att faktisk tillgång är den mest lämpliga mätmetoden.

7.6.3 Övriga intressenter

Sveriges Konsumenter har lämnat följande synpunkter. 90 procent av befolkningen är en rimlig andel för att en väsentlig del av befolkningen inte ska anses vara utestängd i enlighet med

det europeiska perspektivet. Faktisk tillgång med hög kvalitet och driftsäkerhet är den mest lämpliga mätmetoden.

Commercial Sports Media AB anser att konsekvenserna av en lista skulle bli mer och mer negativa ju högre kravet på befolkningstäckning sätts.

7.7 Myndighetens bedömning

7.7.1 Vilken metod bör användas för att mäta tillgång till programtjänster?

Teknisk tillgång

En evenemangslista ska vara teknikneutral och får inte vara bunden till en viss plattform. Det går därför inte att låta de krav på befolkningstäckning som anges i sändningstillstånden avgöra hur man ska bedöma en programtjänsts täckning eftersom tillstånden endast gäller för marknätet och kraven på täckning endast gäller om tillgången på nätinfrastruktur medger det.

För en teknikneutral definition av en väsentlig del av allmänheten baserad på teknisk tillgång krävs en sammanställning av alla distributionsplattformars befolkningstäckning och vilka programtjänster som erbjuds av de olika operatörerna på respektive distributionsplattform. Någon sådan mätning finns för närvarande inte tillgänglig i Sverige. Det är därför inte möjligt att använda teknisk tillgång som metod för att mäta tillgången till de olika programtjänsterna.

Faktisk tillgång

En definition av en väsentlig del av allmänheten baserad på faktisk tillgång kräver en sammanställning av vilka programtjänster som ingår i alla abonnemang från alla operatörer på respektive distributionsplattform, samt hur många som abonnerar på dessa tjänster. Någon sådan sammanställning finns, som ovan nämnts, inte tillgänglig i Sverige för närvarande. Det skulle även, enligt vår bedömning, vara svårt att få tillgång till uppgifter om hur många konsumenter som har olika programtjänster. En sådan sammanställning skulle kräva en utredning om bland annat vilken reglering som skulle krävas för att kunna begära in sådana upplysningar. Det är därför inte möjligt att i nuläget använda faktisk tillgång som metod för att mäta tillgången till de olika programtjänsterna.

Upplevd tillgång

Såsom framkommit ovan och som påpekats av aktörer är det inte oproblematiskt att använda MMS:s undersökningar om upplevd tillgång till en programtjänst. Det kan tyckas vanskligt med ett mått på penetrationen av tv-kanaler som är baserat på en enkätundersökning hos ett slumpmässigt urval av individer. Den upplevda tillgången till en programtjänst överensstämmer inte nödvändigtvis med den faktiska tillgången och kan vidare förändras över tid, vilket kan medföra osäkerhet för aktörerna. Även om denna mätmetod innebär tillämpningsproblem får dessa dock anses vara mindre än svårigheterna med de andra sätten att mäta tillgång till programtjänster och det finns för närvarande ingen annan mätning av tillgång till tv-kanaler i Sverige att använda sig av.

Upplevd tillgång är också det mätvärde som används av bland annat programbolag och mediebyråer. Vidare visar MMS-undersökningar att den upplevda tillgången till olika programtjänster varit relativt stabil över tid och man kan konstatera att de kanaler som har störst tittarandel även har en hög upplevd penetration. Sammantaget får undersökningarna enligt vår mening anses vara tillräckligt tillförlitliga i detta avseende.

Myndighetens slutsats

Mot denna bakgrund bör, enligt vår bedömning, tittarnas uppfattning om de har tillgång till programtjänsten vara den mätmetod som används för att avgöra en programtjänsts penetrationsgrad, snarare än den tekniska eller faktiska möjligheten att ta emot en programtjänst.

7.7.2 Vad utgör en väsentlig del av allmänheten?

En evenemangslistas syfte är att säkerställa att en väsentlig del av befolkningen har möjlighet att följa de evenemang som finns på en evenemangslista i fri tv. Ett programbolag som sänder evenemang på en lista får inte utnyttja rättigheten på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten utestängs från möjligheten att se evenemangen. Vilket krav på befolkningstäckning som ställs för att avgöra vilka programbolag som med exklusiv rätt ska kunna sända ett evenemang som finns med på en eventuell lista är därför av avgörande betydelse.

De medlemsstater i EU som har infört evenemangslistor tillämpar olika krav på befolkningstäckning, mellan cirka 67 procent (Tyskland) och 95 procent (Storbritannien), för att en programtjänst ska anses nå en väsentlig del av allmänheten. Enligt de svenska förarbetena bör det krävas att minst 95 procent av den fast bosatta befolkningen kan ta emot sändningar av evenemang på en svensk lista.

Vid bedömningen av vilket krav på befolkningstäckning som ska ställas ska marknaden i den aktuella medlemsstaten samt unionsrätten beaktas. De åtgärder som vidtas måste vara proportionerliga i förhållande till syftet med att ha en evenemangslista. Aktörers frihet att tillhandahålla tjänster får exempelvis inte inskränkas på ett sätt som inte står i rimlig proportion till syftet att säkerställa en bred tillgänglighet för allmänheten till tv-sändningar från evenemangen. Vidare måste konkurrensregler beaktas.

Om nivån sätts till 95 procent

Sett till den upplevda tillgången till olika programtjänster, skulle ett krav på 95 procents befolkningstäckning i dag innebära att endast två programföretag, Sveriges Television AB och TV4 AB, exklusivt skulle kunna sända sådana evenemang av särskild vikt för allmänheten som tagits upp på en evenemangslista. Detta skulle kunna anses innebära en oproportionerlig åtgärd, eftersom antalet programbolag begränsas i hög utsträckning.

Om kravet på befolkningstäckning bestämdes till 95 procent av befolkningen skulle detta dock innebära att nästan 8 360 000 personer ska ha möjlighet att se ett evenemang av särskild vikt i fri tv för att kravet på befolkningstäckning ska vara uppfyllt[11]. Detta innebär att färre än 450 000 personer riskerar att utestängas från möjligheten att se evenemanget i fri tv.

[11] Som framgår ovan under avsnitt 5.1 bestod den svenska befolkningen i åldern 9-99 år av 8 795 192 personer den 1 november 2015 enligt Statistiska centralbyråns statistikdatabas.

Om nivån sätts till 90 procent

Precis som vid ett krav på 95 procents befolkningstäckning skulle endast två programföretag exklusivt kunna sända evenemang på en lista om kravet på befolkningstäckning skulle sättas till 90 procent. Vid ett sådant krav skulle nästan 900 000 människor riskera att utestängas från möjligheten att se evenemanget i fri tv.

Om nivån sätts till 85 procent

Om kravet på befolkningstäckning skulle sättas till 85 procent skulle ytterligare ett programföretag, Modern Times Group MTG Limited med programtjänsten TV6, i dag uppfylla kravet. Som framgår ovan under avsnitt 7.4.3 har programtjänsten TV6 dock haft lägre än 85 procents upplevd tillgång bland den svenska befolkningen vid alla mättillfällen utom ett sedan fjärde kvartalet 2014. Ett krav som sätts till 85 procent kan därför återigen komma att innebära att endast två programföretag uppfyller kravet på att nå ut till en tillräckligt stor del av den svenska befolkningen. Mot den bakgrunden kan ett krav på 85 procents befolkningstäckning innebära en osäkerhet kring vilka programtjänster som hamnar över gränsen. Vid ett krav på 85 procent skulle mer än 1 320 000 människor riskera att utestängas från möjligheten att se evenemang som tagits upp på en lista i fri tv.

Om nivån sätts till 80 procent

Som framgår av avsnitt 7.4.3 har över 80 procent av tv-befolkningen upplevt att de har haft tillgång till programtjänsterna TV3, Kanal 5 och TV6 sedan år 2012. Om kravet på befolkningstäckning sätts till 80 procent borde därmed ytterligare ett programföretag, Discovery Networks Northern Europe Limited, kunna uppfylla kravet på upplevd penetrationsgrad. Ett penetrationskrav på 80 procent skulle innebära att det blev mer förutsägbart för marknaden vilka programtjänster som skulle kunna uppfylla kraven och därmed vilka programföretag som även fortsättningsvis skulle kunna konkurrera om tv-rättigheterna. Vid ett krav på 80 procent skulle nästan 1 800 000 människor riskera att utestängas från möjligheten att se evenemang som tagits upp på en lista i fri tv.

Den irländska modellen

De flesta länderna med godkända evenemangslistor har valt att sätta endast en gräns för vad som utgör en väsentlig del av allmänheten. Irland har dock valt att inkludera en alternativ procentsats om 90 procent om det vid en given tidpunkt är färre än tre programföretag som kan erbjuda den högre och i första hand valda procentsatsen om 95 procents täckning. För Sverige skulle det, som ovan redovisats, inte göra någon skillnad vad gäller antalet programföretag som i dag skulle kunna uppfylla kravet på upplevd tillgång i procent. Skillnaden skulle i stället ligga i antalet personer som skulle riskera att utestängas från möjligheten att se evenemang av särskild vikt i fri tv. Ur konkurrenshänseende, och med hänsyn till det föränderliga medielandskapet, skulle dock en alternativ procentsats kunna vara intressant även för en svensk evenemangslista.

Myndighetens slutsats

Sett till konkurrensaspekterna vore en så låg gräns som möjligt att föredra eftersom ett högt krav på befolkningstäckning kan uppfattas som konkurrenshindrande och skulle utestänga aktörer från möjligheten att exklusivt sända evenemang. Detta skulle i sin tur kunna leda till att sändningsrättigheterna till evenemang som tas upp på listan minskar i värde, vilket kan komma

att påverka intäkterna för rättighetsinnehavarna negativt. Om man ser till antalet personer av den svenska befolkningen som riskerar att stängas ute från möjligheten att se evenemang i fri tv vid ett lägre krav på befolkningstäckning kan det dock vara motiverat med en högre procentsats. Vid ett högre krav på befolkningstäckning kommer man också närmare de uttalanden som gjorts i anslutning till AV-direktivet och i svenska förarbetsuttalanden, nämligen att evenemang av särskild vikt för samhället ska kunna ses av en näst intill allomfattande del av befolkningen.

Mot bakgrund av att den upplevda tillgången till de linjära programtjänsterna generellt sett har gått ner under senare år och att det därmed finns en risk att inte någon programtjänst når upp till ett krav på 95 procents befolkningstäckning i framtiden, anser myndigheten att ett så högt satt krav är mindre lämpligt. Myndighetens förslag är därför att en väsentlig del av allmänheten utgörs av 90 procent av den svenska befolkningen. Denna procentsats stämmer även överens med vad majoriteten av andra länder med evenemangslistor har valt som krav på befolkningstäckning.

För att på bästa möjliga sätt uppfylla EU-rättens krav genom att tillgodose konkurrens-möjligheterna på den svenska mediemarknaden och se till att evenemangslistan inte de facto innebär ett monopol för ett enskilt programföretag i framtiden, bör dock den irländska modellen övervägas. Denna modell skulle kunna innebära att kravet på befolkningstäckning i första hand sätts till 90 procent. Om det vid en given tidpunkt är färre än två programföretag som kan erbjuda 90 procents täckning så skulle kravet i stället anses uppfyllt genom 85 procents befolkningstäckning.

8 Vad är fri tv?

Vårt förslag är att med fri tv bör avses de programtjänster som okrypterat kan tas emot av den svenska allmänheten utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät.

8.1 Inledning

I myndighetens rapport från november 2013 med förslag på hur en evenemangslista skulle kunna utformas föreslog myndigheten att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv.

Riksdagen gav i maj 2014 regeringen till känna att den vid den fortsatta beredningen av myndighetens förslag bör tydliggöra att med fri tv avses allmänhetens tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät (bet. 2013/14:KU28, rskr. 2013/2014:230).

I november 2015 fick Myndigheten för press, radio och tv i uppdrag av regeringen att överväga och föreslå en definition av fri tv med utgångspunkt i de synpunkter som riksdagen fört fram och som står i överensstämmelse med AV-direktivet.

8.2 Vad framgår av EU-rätten?

AV-direktivets bestämmelser om evenemang av särskild vikt för samhället finns i artikel 14. Där framgår bland annat att varje medlemsstat får vidta åtgärder för att säkerställa att programföretag under dess jurisdiktion, med utnyttjande av exklusiva rättigheter, inte sänder evenemang som den medlemsstaten anser vara av särskild vikt för samhället på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i den medlemsstaten utestängs från möjligheten att följa evenemangen genom direktsändning eller tidsförskjuten sändning i fri television.

Med fri tv enligt AV-direktivet avses sändning på en kanal, antingen allmän eller kommersiell, av program som är tillgänglig för allmänheten utan extra betalning utöver de finansieringskällor för sändningar som förekommer allmänt i varje medlemsstat, såsom licensavgift och/eller grundanslutningsavgift till ett kabelnät (skäl 53 i AV-direktivet).

Enligt EU-kommissionens riktlinjer är det därmed underförstått att programtjänster, oberoende av deras tekniska distributionssätt, betraktas som fri tv-tjänster om – med hänsyn till situationen i den berörda medlemsstaten – allmänhetens faktiska tillgång till relevanta sändningar inte villkoras av ytterligare betalningar utöver de avgifter som framgår i den nationella lagstiftningen (CC TVSF (97) 9/3 s. 3).

8.3 Vad framgår av svenska förarbetsuttalanden?

I den proposition där reglerna om evenemang av särskild vikt för samhället ursprungligen föreslogs diskuterades behovet av en evenemangslista. I samband med detta uttalades följande (prop. 1997/98:184 s. 33 ff.).

> Den kraftiga prisstegringen på TV-rättigheter som ägt rum under senare år, särskilt inom sportområdet, kan förväntas fortsätta i och med att nya former av betal-TV utvecklas. Inom en nära framtid kan vi räkna med en mer allmän introduktion av ”pay per view”-TV, där tittaren betalar för att få se ett visst evenemang. Det finns en risk för att prisstegringarna leder till att det inte längre blir möjligt för TV-företag som finansierar verksamheten med TV-avgifter eller reklam att sända de viktigaste evenemangen och att det därmed endast blir de personer som abonnerar på betal-TV som får möjlighet att följa evenemangen i TV. Om en svensk lista över skyddade evenemang inför skapas en garanti för att de viktigaste nationella och internationella evenemangen inte kan sändas exklusivt i betal-TV utan också blir tillgängliga i allmäntelevisionen. På så sätt tillgodoses intresset hos en bred allmänhet som inte anser det värt att abonnera på särskilda sportkanaler men som ändå vill ha möjlighet att kunna följa de riktigt stora evenemangen i TV. Genom att en svensk lista måste respekteras även av andra medlemsstater kommer det att bli effektivt även om det är ett programföretag i ett annat EES-land som har förvärvat sändningsrättigheterna.

I propositionen redogjorde regeringen vidare för den svenska tv-avgiften och för de regler för vidaresändningsplikt som gällde vid tillfället och som omfattade SVT1, SVT2 och TV4. Enligt regeringens bedömning skulle med fri tv avses i vart fall de kanaler som finansieras med tv-avgiften och de kanaler som omfattas av vidaresändningsplikt. Med anledning av påpekanden från remissinstanser konstaterade regeringen att tv-direktivets krav på vad som utgör fri tv även kan vara uppfyllt i fråga om andra tv-kanaler.

8.4 Vad utgör fri tv i andra länder med evenemangslistor?

I tabellen här nedanför framgår hur fri tv, eller motsvarande begrepp, har definierats i de olika ländernas listor eller i tillämpningen av bestämmelserna i listorna. Flera av länderna har valt att definiera fri tv i enlighet med den definition som framgår av skäl 53 i AV-direktivet, det vill säga att sändningarna ska vara tillgängliga för allmänheten utan extra betalning utöver till exempel licensavgift och grundanslutningsavgift till ett kabelnät. Andra länder har valt att definiera fri tv i enlighet med den definition som föreslogs i myndighetens tidigare rapport, det vill säga att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv. Slutligen finns det länder som har valt att definiera fri tv som sändningar som tas emot utan någon kostnad för tittaren.

Land	Definition av fri tv
Belgien (franskspråkiga gemenskapen)	Evenemang av särskild vikt får inte omfattas av exklusiva rättigheter som leder till att en stor del av den franskspråkiga allmänheten inte kan följa evenemangen via sändningar i en avgiftsfri linjär tv-tjänst (tidigare gratiskanal). En tv-sändning skall anses vara gratis om språket är franska och om den når 90 procent av de hushåll i den franskspråkiga regionen och i den tvåspråkiga regionen Bryssel som har en tv-apparat. Förutom de

	tekniska kostnaderna får det inte förekomma några andra avgifter än ett eventuellt abonnemang på ett basutbud via kabel-tv.
Belgien (flamländska gemenskapen)	Evenemang av särskild vikt får inte omfattas av exklusiva sändningsrättigheter som leder till att en stor del av allmänheten i den flamländska gemenskapen inte skulle kunna följa evenemangen i fråga i en gratiskanal, direkt eller i efterhand. En stor del av befolkningen i den flamländska gemenskapen skall anses kunna följa ett evenemang av särskild vikt för samhället i en gratiskanal om evenemanget sänds i en nederländskspråkig kanal som kan ses av minst 90 procent av befolkningen utan någon annan betalning än ett normalt abonnemang.
Danmark	En betydande del av befolkningen anses vara förhindrad att följa ett evenemang på gratis tv, om inte evenemanget sänds på en kanal eller kanaler som kan mottas av minst 90 procent av befolkningen utan extra kostnader för anskaffande av tekniska installationer såsom en satellitmottagare eller anslutning till en gemensam antennanläggning, och mottagningen av evenemanget kostar tittaren högst 25 danska kronor per månad utöver tv-licens och betalning av abonnemang till en gemensam antennanläggning.
Finland	Den finländska evenemangslistan innehåller inte någon officiell definition av fri tv. I kontakter med den finska mediemyndigheten FICORA har följande framkommit. Evenemang av särskild vikt ska kunna tas emot av 90 procent av befolkningen utan extra kompensation för sändningen. Detta innebär i princip att evenemanget måste kunna tas emot utan abonnemangsavgifter eller betal-tv-kort.
Frankrike	Tv-företag med exklusiva sändningsrättigheter måste garantera att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att i gratiskanaler (fri tv) följa evenemang av särskild vikt. Med gratiskanal (fri tv) avses tv-kanaler som inte finansieras genom tittaravgifter och som kan tas emot av minst 85 procent av hushållen i Frankrikes inomeuropeiska delar.
Irland	Ett programföretag som förvärvar rätten att sända ett fastställt viktigt evenemang ska sända evenemanget via en gratis tv-tjänst med nästan allomfattande täckning (95 procent av befolkningen). Med gratis tv-tjänster avses tv-sändningstjänster som kan mottas utan att någon betalning krävs av den som tillhandahåller tjänsten.
Italien	Ett godkänt programföretag får inte sända evenemang av särskild vikt exklusivt och krypterat. Med ett godkänt programföretag avses ett tv-företag som omfattas av italiensk lagstiftning och som kan säkerställa att minst 80 procent av den italienska allmänheten kan följa de aktuella evenemangen på fria tv-kanaler utan extra kostnader.
Norge	En tv-kanal utgör fri tv om den kan tas emot av en betydande andel av tittarna utan extra kostnader utöver licensavgifter och/eller baspaketsavgift.
Polen	Evenemang av särskild vikt får endast sändas i en nationell programtjänst som kan tas emot av allmänheten utan några extra kostnader utöver licensavgift och grundanslutningsavgift till ett kabelnät.
Storbritannien	För att en programtjänst ska utgöra fri tv ska den tillhandahållas utan kostnad för mottagning av de program som ingår i tjänsten. I kontakter med den brittiska mediemyndigheten Ofcom har vidare framkommit att fri tv består av sändningar som är okrypterade.
Tyskland	Av den tyska evenemangslistan framgår följande. Endast kanaler som kan mottas av fler än två tredjedelar av samtliga hushåll skall anses vara allmänt tillgängliga kanaler. Evenemang av särskild vikt för samhället får sändas krypterat i betal-tv endast om programföretaget eller tredje part ser

	till att evenemanget, enligt lämpliga villkor, samtidigt sänds på en fri eller allmänt tillgänglig tv-kanal, eller med viss tidsförskjutning vid enskilda parallella evenemang. I kontakter med den tyska mediemyndigheten DLM har följande framkommit. Ett tv-program anses vara fritt tillgängligt i Tyskland om det sänds utan extra kostnader utöver licensavgift för public service-sändningar och anslutningsavgift till ett kabelnät.
Österrike	Tv-företag som har beviljats exklusiva sändningsrättigheter till evenemang av särskild vikt ska se till att dessa evenemang direktsänds i sin helhet i ett fritt tillgängligt tv-program. Fritt tillgängliga tv-program är sådana program som tittaren kan se utan tilläggsavgifter och regelbundna avgifter för användning av teknisk utrustning för avkodning. Betalning av tv-avgift, programavgift, avgift för anslutning till ett kabelnät och grundavgift för kabel-tv till en kabelnätsoperatör utgör inte tilläggsavgifter.

8.5 Synpunkter från berörda intressenter

Nedan redovisas berörda intressenters synpunkter på vad som bör avses med fri tv. Synpunkterna har lämnats vid intervjuer med konsultfirman AB Stelacon på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv.

8.5.1 Idrottsförbund och organisationer

Sveriges Olympiska Kommitté har lämnat följande synpunkter. Fri tv bör definieras på samma sätt som i myndighetens tidigare rapport, det vill säga att tv-kanaler som ingår i eller kan väljas i de billigare kanalpaket som operatörerna erbjuder, utan krav på abonnemang av andra kanaler och kanalpaket, kan räknas som fri tv i detta sammanhang. Det gäller dock att vara tydlig med definitionen. Definitionen i regeringsuppdraget, det vill säga att fri-tv avses allmänhetens tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät, skulle innebära att den lösning som i dag tillämpas i Sverige genom MTG:s sändningar för OS 2014 och 2016 inte skulle vara tillåtna. Det skapar en orimlig situation. Det går inte att samtidigt beklaga sig över att det är för dyrt att ordna internationella event och samtidigt rycka undan grunden för möjligheten till finansiella bidrag för de som faktiskt anordnar dem.

Sveriges Riksidrottsförbund delar myndighetens uppfattning i rapporten från 2013 om att kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang kan likställas med fri tv eftersom det är en allmänt förekommande finansieringskälla för tv i Sverige.

8.5.2 Programföretag och distributörer

Sveriges Television AB (SVT) har hänvisat till sitt tidigare remissvar. Av remissvaret framgår i huvudsak följande. SVT motsätter sig myndighetens tidigare förslag till vad som bör avses med fri tv eftersom allmänhetens rätt till fri tillgänglighet till evenemang av särskild vikt inte tillgodoses med en sådan definition. Myndighetens definitionsförslag möjliggör för kommersiella programbolag att kräva ett betydande pris från tittarna för att få tillgång till evenemangen. Hushållen betalar redan i dag ett högt pris för att få tillgång till de programtjänster som omfattas av operatörernas ”grundabonnemang”. Prisutvecklingen de

senaste åren har varit hög och kan befaras kunna fortsätta i den riktningen. Enligt SVT:s undersökningar styrker erfarenheterna från senaste OS detta då cirka en halv miljon av de som valde att inte se något alls från OS, avstod på grund av kostnaden.

Om det finns en politisk önskan att en evenemangslista ska resultera i att en så stor del av allmänheten som möjligt ska kunna ta del av dessa evenemang vederlagsfritt, eller i vart fall utan att det ska bli ekonomiskt kännbart, är det kontraproduktivt att i definitionen av fri-tv inkludera programtjänster i ”grundabonnemang” eller till ”grundpris”. Som myndigheten konstaterar är den föreslagna definitionen problematisk även av den anledningen att den skulle vara svår att tolka och tillämpa. Operatörerna paketerar och prissätter programtjänsterna på olika sätt i förhållande till varandra. En programtjänst som ingår i en operatörs ”grundabonnemang” behöver inte göra det hos andra operatörer. Myndigheten framhåller även det förhållandet att abonnemangstyperna hos respektive operatör varierar kraftigt, och det är därför inte alltid självklart vad som ska avses med en operatörs ”grundabonnemang”. Om definitionen av fri-tv ska innefatta något annat än i reell mening fria programtjänster måste därför, enligt SVT:s mening, frågan om lämplig definition problematiseras ytterligare. Inte minst för att tillgodose rimliga krav på förutsebarhet och rättssäkerhet.

SVT anser med hänsyn till publiken, men även tolknings- och tillämpningssvårigheterna med myndighetens förslag, att med fri-tv ska endast omfattas programtjänster som normalt kan tas emot vederlagsfritt och utan krav på abonnemang, det vill säga motsvarande ordning som gäller i bland annat Italien, Finland, Irland och Frankrike.

TV4 AB har lämnat följande synpunkter. Om man med fri tv menar kanaler som man kostnadsfritt kan ta del av är det egentligen bara programtjänsterna TV4 och TV6 som erbjuder detta på nationell grund. Dessa kanaler går att se utan kostnad för tittarna. Övrig programtjänster inklusive SVT:s kanaler, betalar man för. TV4 AB delar myndighetens tidigare uppfattning att man med fri tv i detta sammanhang också bör se de kanaler som ingår i så kallade baspaketsabonnemang, det vill säga mot en låg kostnad. Likaväl bör kanaler som på motsvarande sätt kan ses fritt över internet, eller till en låg kostnad, också betraktas som fri tv i detta sammanhang.

Discovery Networks Sweden anser att uttrycket fri tv riskerar att uppfattas som gratis och därmed leder tankarna fel kring public service som finansieras genom radio- och tv-avgiften på 2216 kr per år. Det är inte gratis. Fri tv ska definieras i enlighet med myndigheten definition i rapporten från 2013. Det finns ingen anledning att ändra detta förslag.

Modern Times Group MTG AB har lämnat följande synpunkter. Bolaget delar i huvudsak den bedömning som myndigheten föreslog i sin tidigare rapport, det vill säga att kanaler som ingår i vanligt förekommande baspaket på marknaden ska kunna utgöra fri tv, särskilt om man håller sig till traditionella linjära tv-sändningar. Om man principiellt vill hävda att fri tv ska definieras som tjänster där slutkonsumenten inte ska betala något alls uppfylls dessa krav endast av programtjänsterna TV4 och TV6. Det är värt att påpeka att SVT:s kanaler i praktiken är betaltjänster, men med den skillnaden från den övriga marknaden att avgiften är obligatorisk.

Om en evenemangslista ska införas är myndighetens definition att föredra framför regeringens. Regeringens definition skulle riskera att leda till en mycket stark begränsning av konkurrensen och skulle sannolikt inte godkännas av EU-kommissionen och deras krav på proportionalitet.

Om utgångspunkten är traditionella tv-sändningar förefaller myndighetens tidigare definition vara en rimlig avvägning mellan att säkerställa tillgång och en fungerande konkurrens. Återigen förtjänar dock att påpekas att även denna definition kan verka snedvridande för eventuella nya aktörer och programtjänster som inte nådde upp till täckningskravet vid förvärvandet av rättigheterna och där de förvärvade rättigheterna kan utgöra en del i strategin att få en ökad täckningsgrad. Än viktigare är emellertid att påpeka att definitionen inte tar hänsyn till de snabba förändringarna på mediemarknaden. Mot bakgrund av erfarenheterna från OS-Sotji 2014 finns skäl att anta att fler kommer att ta del av stora evenemang via onlinetjänster, så som var fallet med Viaplay. En definition byggd på penetration genom traditionella tv-sändningar riskerar därmed att framstå som alltmer förlegad.

Teracom Boxer Group AB menar att en kanal med en hög upplevd penetration som får sända listans evenemang kan ingå i ett betalutbud, förutsatt att alla större operatörer har tillgång till kanalen och den ingår i paket som kunden kan köpa utan att först köpa andra paket, så kallad Buy Through.

Com Hem AB anser att begreppet fri tv ska ses från sändarens perspektiv och ska anses omfatta kanaler som tillhandahålls konsumenter kostnadsfritt utöver licensavgiften utan krav på särskilt abonnemang och som konsumenterna därmed inte heller kan välja bort.

Telenor Sverige anser att tv-program som sänds eller levereras okodat inom ett geografiskt område och som man lagligt kan få tillgång till utan krav på löpande abonnemang förutsatt att man införskaffat nödvändig teknisk utrustning bör utgöra fri tv.

TeliaSonera AB har lämnat följande synpunkter. Det är förlegat att utgå från kanalpaket i definitionen om en kanal är så kallad fri tv eller inte. En sådan definition kommer inte fungera med tanke på de nya typer av innehåll, distributionsformer och paketeringar som uppstår. Definitionen bör således vara bortkopplad från typ av paketering men villkorad till att varken konsumenter eller distributörer behöver betala något extra för just det innehållet. Ingen av de ovan angivna definitionerna är tydliga nog med tanke på hur marknaden har utvecklats. En Youtube-kanal skulle till exempel kunna omfattas av regeringens definition. Om man vill utesluta nya typer av tv-konsumtion så måste det i så fall förtydligas.

8.5.3 Övriga intressenter

Sveriges Konsumenter har lämnat följande synpunkter. Organisationen anser att fri tv är sådant som kan ses av alla som betalat licensavgiften. Ur ett konsumentperspektiv accepterar organisationen inte lösningar som innebär behov av köpta baspaket, vilket kan låsa in konsumenterna i dyra betallösningar som de inte har efterfrågat.

Hyresgästföreningen har lämnat följande synpunkter. En definition av fri tv bör möjligen innebära att viss media av nationell vikt och karaktär ska kunna erbjudas till en majoritet av befolkningen oavsett betalningsförmåga eller kabelabonnemang. Föreningen anser att mer rimliga kostnader ingår i en definition av fri tv som innebär att allmänheten ska ha tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät.

8.6 Myndighetens slutsats

Med fri tv avses enligt AV-direktivet sådana programtjänster som kan ses utan extra betalning utöver de finansieringskällor för sändningar som förekommer allmänt i varje medlemsstat, såsom licensavgift och/eller grundanslutningsavgift till ett kabelnät. Enligt EU-kommissionens riktlinjer är det underförstått att programtjänster betraktas som fri tv-tjänster om den faktiska tillgången till sändningarna inte villkoras av ytterligare betalningar utöver de avgifter som framgår i den nationella lagstiftningen.

Myndigheten föreslog i den tidigare rapporten från 2013 att även kostnaden för grundläggande betal-tv-abonnemang borde kunna likställas med fri tv eftersom det är en allmänt förekommande finansieringskälla för tv i Sverige. Myndigheten angav dock samtidigt att om man, i den fortsatta hanteringen av frågan om en evenemangslista, inte skulle godta en sådan definition av fri tv kan ett alternativ vara att definiera fri tv som ”fri-tv”, det vill säga programtjänster som sänds okrypterat, och som för närvarande omfattar bland annat SVT:s programtjänster, TV4 och TV6. En sådan definition får anses förenlig med AV-direktivet och det kan dessutom antas att den skulle kunna medföra mindre osäkerhet och leda till färre gränsdragningar än en definition som även omfattar viss betal-tv, eftersom frågor om vad som utgör ett grundabonnemang och vad ett sådant kanalpaket skulle kunna få kosta inte skulle behöva bedömas.

Myndigheten föreslår mot denna bakgrund att med fri tv bör avses de programtjänster som okrypterat kan tas emot av den svenska allmänheten utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät. Det bör dock noteras att detta förslag innebär att betal-tv-tjänster utestängs från möjligheten att exklusivt sända evenemang av särskild vikt för det svenska samhället, vilket kan påverka konkurrensmöjligheterna negativt.

9 Vilka evenemang kan och bör omfattas av en lista?

a. De olympiska sommar- och vinterspelen
b. De paralympiska sommar- och vinterspelen
c. VM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
d. EM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
e. VM i ishockey för herrar: matcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
f. VM i längdskidåkning
g. VM i alpin skidsport
h. VM i friidrott
i. Vasaloppet
j. Nobelfesten

9.1 Inledning

I myndighetens tidigare rapport från november 2013 lämnades förslag på evenemang som skulle kunna omfattas av en evenemangslista. I det uppdrag som myndigheten fick av regeringen i november 2015 ingår, om myndigheten finner skäl till det, att uppdatera de förslag på evenemang som ska omfattas av en lista.

9.2 Vad framgår av EU-rätten?

Vad som kan vara evenemang av särskild vikt för samhället exemplifieras med de olympiska spelen och världs- och europamästerskapen i fotboll (skäl 49 i AV-direktivet). Evenemangen bör uppfylla vissa kriterier, det vill säga vara unika evenemang som är av allmänt intresse inom unionen, i en viss medlemsstat eller i en viktig del av en medlemsstat och som anordnas i förväg av en arrangör som lagligen får sälja rättigheterna till evenemangen (skäl 52 i AV-direktivet).

De evenemang som kan föras upp på en lista ska uppfylla minst två av följande fyra kriterier.

1. De är av särskilt allmänt intresse inom medlemsstaten, och inte endast av betydelse för dem som normalt sett följer den aktuella sporten eller aktiviteten.

2. De har en allmänt erkänd betydelse för befolkningen i medlemsstaten, framför allt som katalysator för den kulturella identiteten.

3. Landslaget deltar i det aktuella evenemanget i samband med en tävling eller turnering av internationell vikt.

4. Evenemanget har av tradition sänts i fri tv och har haft stor publik.

I kontakter med EU-kommissionen har vidare framkommit att kommissionen vid bedömningar av evenemangslistor ansett att tittarsiffror på fem procent av befolkningen i en medlemsstat är den nedre gränsen för upptagande på en lista om det inte har funnit välgrundade skäl till varför ett evenemang med lägre tittarsiffror bör tas upp på listan.

9.3 Vad framgår av svensk lag och svenska förarbetsuttalanden?

Av radio- och tv-lagens bestämmelse om evenemang av särskild vikt för samhället framgår att de evenemang som avses är sådana som inträffar högst en gång om året och som intresserar en bred allmänhet i Sverige (5 kap. 9 § radio- och tv-lagen).

När det gäller vilka evenemang som ska anses vara av särskild vikt för det svenska samhället refererades i propositionen (prop. 1997/98:184 s. 33 ff.) till tv-direktivets (numera AV-direktivets) artikeltext och de skäl som anfördes, samt till ovan nämnda riktlinjer för EU-kommissionens prövning. Regeringen ansåg att innebörden av kommissionens riktlinjer var att listan ska vara av begränsad omfattning och att den kan ändras. Regeringen uttalade även att inte bara sportevenemang utan även andra evenemang, till exempel sådana som kan vara av kulturell betydelse, skulle kunna föras upp på en lista.

9.4 Vilka evenemang omfattas av listor i andra länder som har antagit evenemangslistor?

De olympiska vinter- och sommarspelen finns med på samtliga listor förutom på Irlands och Belgiens (den flamländska gemenskapen) listor där endast sommarspelen har tagits upp.

Fotbolls-VM och fotbolls-EM finns också med i någon form på samtliga länders listor. Vissa länder har valt att ta upp samtliga matcher på deras listor medan andra länder har valt att endast ta med slutspel, öppningsmatcher, specifika kvalmatcher, semifinaler, finaler eller det egna landslagets matcher. De flesta länderna har valt att endast ta upp herrfotboll på sina listor medan andra länder inte har specificerat om det gäller herr- eller damfotboll.

Flera länder har även med det egna fotbollslandslagets landskamper, finalmatcher i nationella ligor och finalerna eller de egna klubblagsmatcherna i UEFA-cupen (Europa League) eller Champions League. De flesta länderna har återigen valt att endast ta upp herrfotboll på listorna.

I övrigt skiljer sig de olika ländernas evenemangslistor åt, både vad gäller antalet evenemang som finns med på listorna och i fråga om vilka evenemang som har tagits upp.

Nordisk och alpin skidsport, friidrott, cykel, rugby, basketboll, tennis, golf och motorsport är exempel på sporter som finns på åtminstone något lands lista. Några länder har också tagit upp musikevenemang som nyårskonserten på teatern La Fenice i Venedig (Italien), finalen i musiktävlingen Reine Elisabeth (Belgien) samt Wiens filharmoniska orkesters nyårskonsert och operabalen i Wien (Österrike).

9.5 Synpunkter från berörda intressenter

Nedan redovisas berörda intressenters synpunkter på vilka evenemang som skulle kunna omfattas av en evenemangslista. Synpunkterna har lämnats vid intervjuer med konsultfirman AB Stelacon på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv.

9.5.1 Idrottsförbund och organisationer

Sveriges Riksidrottsförbund (RF) har lämnat följande synpunkter. Om regeringen beslutar att införa en evenemangslista utgår RF från att de specialidrottsförbund som är rättighetsinnehavare, eller indirekta rättighetsinnehavare via sitt internationella förbund, av de evenemang som ska omfattas av evenemangslistan har lämnat samtycke till detta.

9.5.2 Programföretag och distributörer

Sveriges Television AB (SVT) har lämnat följande synpunkter. SVT anser att myndighetens tidigare förslag till omfattning på listan i stort är välavvägt. Såvitt avser VM respektive EM i fotboll anser dock SVT att samtliga matcher bör omfattas. Dessa evenemang tilldrar sig stort intresse i hela samhället, inte bara bland personer med ett särskilt intresse för fotboll, och har av tradition och i sin helhet sänts live i fri tv och haft stor publik. SVT anser generellt att det inte finns anledning att göra någon åtskillnad mellan herr- och damidrott.

TV4 AB och **Discovery Networks Sweden** anser att en evenemangslista inte är befogad eller behövlig och har därför inte lämnat några förslag.

Modern Times Group MTG AB (MTG) har lämnat följande synpunkter. MTG anser inte att det behövs någon evenemangslista. När det gäller större idrottsevenemang som OS och Fotbolls-VM finns inget behov då rättighetshavarnas, programföretagens och tittarnas intressen sammanfaller. Det finns ett gemensamt intresse att nå en så stor publik som möjligt. Det enda skälet till att införa en eventuell evenemangslista vore om det kan påvisas att det finns evenemang av nationellt intresse där det skulle finnas en risk att de, av kommersiella eller andra skäl, inte skulle sändas i en bred kanal, till exempel sändningar under Nationaldagen, Nobelfesten eller Nyårsfirande på Skansen. Inte heller detta verkar emellertid vara något problem då det finns ett intresse att även sända evenemang som dessa. Om så inte vore fallet bör frågan lösas, inte genom en evenemangslista, utan genom att ge ett specifikt uppdrag till SVT eller Sveriges Radio AB. Public service-bolagen har en stabil finansiering med allmänna medel och behöver inte ta hänsyn till eventuella kommersiella intressen.

Teracom Boxer Group AB tycker att det tidigare förslag som lämnades av myndigheten var väl avvägt, bortsett från hushållstäckningskravet på 80 procent.

Telenor Sverige anser att statligt ägda och skapade evenemang bör omfattas av en lista.

9.5.3 Övriga intressenter

Commercial Sports Media AB har lämnat följande synpunkter. Om det ska finnas en lista kan den inte vara statisk eftersom intresset för sporter varierar över tid. Den bör absolut inte innehålla några svenska nationella evenemang som är väldigt beroende av en fungerande konkurrenssituation på mediemarknaden för att kunna finansiera sig.

Om en lista införs bör den vara så kort som möjligt och omfatta de olympiska spelen, där det finns svenska intressen, samt Sveriges matcher i VM- och EM i fotboll. En längre lista riskerar på en liten marknad som Sveriges att snabbt bli irrelevant. För några år sedan hade till exempel Wimbledonfinalerna kunnat vara föremål för att inkluderas i en diskussion kring listning. I dag efter år av svaga svenska tennisår är det svårt att uppbringa intresse från programföretagen att sända Wimbledon. Just nu ser till exempel VM i friidrott ut att vara på väg åt samma håll på grund av svag svensk resultatutveckling i kombination med minskat intresse för sporten i efterdyningarna till de stora dopingskandalerna.

9.6 Myndighetens bedömning

Myndigheten bedömer att samtliga evenemang som omfattades av myndighetens tidigare förslag är förenliga med AV-direktivet och EU-rätten och fortfarande skulle kunna omfattas av en lista. Myndigheten har i avsnitt 7.4 av vår tidigare rapport redovisat skälen till varför dessa evenemang skulle kunna omfattas av en evenemangslista. Dessa skäl kvarstår än i dag. Vi hänvisar därför i dessa delar till vad som framgår i den tidigare rapporten.

Som tillägg till den tidigare föreslagna listan över evenemang föreslår myndigheten att det svenska damlandslagets kvalifikationsmatcher inför VM och EM i fotboll och de paralympiska sommar- och vinterspelen skulle kunna omfattas av en evenemangslista.

Det svenska damlandslagets kvalifikationsmatcher inför VM och EM i fotboll

VM och EM i fotboll för damer drar till sig stort intresse i hela det svenska samhället och inte endast bland dem med ett särskilt intresse för fotboll. Med hänsyn till att kvalifikationsmatcherna får anses utgöra del av de större evenemangen anser myndigheten att damlandslagets kvalifikationsmatcher bör kunna omfattas av en lista. Därutöver deltar, som framgår av namnet på evenemangen, det svenska damlandslaget i de matcher som föreslås omfattas av en evenemangslista. Evenemangen hade även relativt höga tittarsiffror vid de senast anordnade tillfällena (se bilaga 2).

De paralympiska sommar- och vinterspelen

De paralympiska sommar- och vinterspelen är av särskilt intresse inom Sverige och inte endast för dem som normalt sett följer de aktuella sporterna. Därutöver deltar trupper, i likhet med OS, som representerar Sverige i evenemangen. De paralympiska sommar- och vinterspelen har, i enlighet med de förutsättningar som framkommit i kontakter med EU-kommissionen, även haft höga tittarsiffror genom åren (se bilaga 3).

Det bör, med beaktande av vissa intressenters synpunkter och regeringens tidigare uttalande om att en lista kan ändras, framhållas att en lista fortlöpande bör hållas aktuell och i linje med kravet på att ett evenemang ska intressera en bred allmänhet i Sverige för att det ska vara en del av en lista.

10 Konsekvenser

10.1 Konsekvenser av myndighetens förslag till utformning av en lista

Sverige har inte haft någon evenemangslista tidigare och andra länder har inte studerat vilka effekter införandet av en lista har haft på mediemarknaden (se avsnitt 10.2 nedan). Dessutom förändras tv-marknaden över tid. Mot den bakgrunden är det svårt att förutspå alla effekter en evenemangslista skulle kunna medföra.

Myndigheten har i det åttonde kapitlet av vår tidigare rapport från november 2013 beskrivit möjliga konsekvenser av ett införande av en evenemangslista. Konsekvenserna som redogörs för i den tidigare rapporten är i vissa delar gällande även för det nu redovisade förslagen.

Konsekvenserna av förslagen i denna rapport har till viss del redan diskuterats under avsnitt 7.8 vad gäller kravet på befolkningstäckning och 8.7 vad gäller definitionen av fri tv. Därutöver kan följande tilläggas.

10.1.1 Konsekvenser av införandet av en lista och ett högre krav på befolkningstäckning

Konsekvenser för programföretagen

Ett införande av en lista och nivån på kravet på befolkningstäckning i en sådan lista är av stor betydelse för hur många företag som har möjlighet att konkurrera om de exklusiva rättigheterna till evenemang av särskild vikt för samhället. Ju lägre kravet sätts, desto fler programföretag når upp till den godkända nivån och desto bättre blir konkurrensmöjligheterna generellt för programföretagen på mediemarknaden. Den nu föreslagna utformningen av en evenemangslista med 90 procents befolkningstäckning skulle för närvarande innebära att endast två programföretag, SVT och TV4 AB, uppfyller kraven i listan, vilket skulle kunna gynna dessa programföretag men skulle i övrigt kunna leda till en försämrad konkurrenssituation än den som råder på marknaden i dag. En lista skulle även kunna innebära en begränsning att fritt förfoga över exklusiva sändningsrättigheter för aktörer som endast har vissa programtjänster som uppfyller penetrationskravet, eftersom ett listat evenemang inte skulle kunna sändas enbart i sådana programtjänster som inte uppfyller kravet.

Det är även tänkbart att möjligheterna för mindre aktörer att ta sig in på marknaden skulle hämmas av en lista och ett högt krav på befolkningstäckning, då det skulle ta tid för en ny aktör att nå upp till kravet på penetrationsgrad. Detta är också något som påpekats av aktörer. Att köpa rättigheter till ett evenemang av stort intresse för en väsentlig del av allmänheten kan nämligen vara ett sätt för nya aktörer att träda in på marknaden för tv-sändningar. Det kan även vara en del av en långsiktig strategi för att få upp tittarsiffror för en viss programtjänst.

Konsekvenser för rättighetsinnehavare och idrottsförbund

Ett införande av en lista och ett högt krav på befolkningstäckning kan även ha betydelse för rättighetsinnehavare och idrottsarrangörer beroende på vilka evenemang som tas upp på listan.

Om programföretag utestängs från möjligheten att konkurrera om exklusiva rättigheter så riskerar detta att leda till att sändningsrättigheterna till evenemang som tas upp på listan minskar i värde för de aktörer som utestängs även om de fortfarande har möjlighet att köpa rättigheterna. Detta kan komma att minska konkurrensen om rättigheterna i framtiden och även sänka priset för rättigheterna och därmed intäkterna för rättighetsinnehavarna.

Förutom Vasaloppet omfattar förslaget enbart idrottsevenemang för vilka tv-rättigheterna upplåts av internationella arrangörer. För de större internationella evenemangen får i vissa fall de nationella förbunden inte del av intäkterna från sändningsrättigheterna. Däremot kan högre intäkter från försäljning av sändningsrättigheter indirekt vara positivt för de nationella förbunden, då ekonomiska medel ofta fördelas till nationella förbund. Lägre priser för sändningsrättigheterna kan på längre sikt även leda till att idrottsorganisationerna får mindre pengar till sin idrott. Därmed kan även idrottsutövare påverkas av en lista med ett högre penetrationskrav.

Konsekvenser för Nobelstiftelsen

Nobelfesten har, förutom vid ett tillfälle, sänts i Sveriges Television. Nobelstiftelsen har anfört att stiftelsen inte ser att evenemangslistan inom en överskådlig framtid innebär några praktiska problem för stiftelsen. Mot bakgrund av detta skulle en evenemangslista inte medföra någon direkt effekt för Nobelstiftelsen i dagsläget.

Konsekvenser för allmänheten

Ett införande av en evenemangslista och nivån på penetrationskravet i en sådan lista har även stor betydelse för hur många personer i Sverige som riskerar att utestängas från möjligheten att se tv-sändningar från evenemang av särskild vikt för samhället. Ju högre penetrationsgrad som krävs, desto större del av den svenska befolkningen som garanteras en möjlighet att se sådana evenemang. Mot bakgrund av att bestämmelserna om exklusiva rättigheter syftar till att skydda rätten till information och säkerställa bred tillgänglighet för allmänheten till tv-sändningar av särskild vikt, får det redan av syftet med bestämmelserna anses framgå att intresset av största möjliga konkurrens i detta fall till viss del får ge vika för allmänhetens behov.

Vid ett krav på 80 procents befolkningstäckning riskerar teoretiskt sett nästan två miljoner personer i Sverige att utestängas från möjligheten att se evenemang av särskild vikt för samhället. Vid ett krav på 85 procents täckning minskar detta antal till en och en halv miljon människor. Vid ett krav på 90 procents täckning minskar antalet till under en miljon och vid 95 procents täckning är antalet nere på färre än en halv miljon människor. I realiteten innebär dock ett krav på 90 procent befolkningstäckning att färre än 180 000 personer i åldern 9–99 år utestängs från möjligheten att se evenemang av särskild vikt i fri tv eftersom programtjänsterna SVT1, SVT2 och TV4 i dag når en upplevd tillgång på 98 procent av tv-befolkningen i detta åldersspann.

Om en lista innebär att programföretag kan köpa sändningsrätter till vissa evenemang till ett lägre pris kan det innebära att det blir mer pengar över till den övriga programverksamheten, vilket är positivt för programutbudet och för tittarna. Å andra sidan kan det vara så att

allmänheten på längre sikt påverkas negativt av att nya aktörer får svårt att komma in på marknaden, eftersom nya aktörer exempelvis skulle kunna utveckla nya programtjänster och nytt programutbud. Om dessa aktörer förhindras att ta sig in på marknaden kan en lista i slutändan leda till en mindre bredd på utbudet.

Den irländska modellen

För att möta upp de negativa effekter en evenemangslista med ett högre befolkningskrav skulle kunna ha för konkurrensen på marknaden så föreslår myndigheten att den irländska modellen med en alternativ procentsats övervägs. Med hänsyn till den negativa trend som kan ses för linjärt tv-tittande så finns det en risk på längre sikt att endast ett programföretag når över gränsen på 90 procents upplevd befolkningstäckning. Än större är risken att endast ett programföretag i framtiden kommer nå över ett penetrationskrav på 95 procent. Att införa en lägre alternativ procentsats som blir aktuell när endast ett programföretag når upp till den satta gränsen för upplevd tillgång, skulle minska risken att evenemangslistan de facto leder till ett monopol för ett enskilt programföretag. Den irländska modellen skulle därmed innebära mindre negativa konsekvenser för konkurrensen på marknaden.

10.1.2 Konsekvenser av en ny definition av fri tv

Den nu föreslagna utformningen av en evenemangslista innehåller även ett nytt krav för vad som bör avses med fri tv. Den nya definitionen av fri tv innebär, precis som det högre kravet på befolkningstäckning, att färre programföretag har tjänster som i dag skulle kunna omfattas av kraven i en lista. I dagsläget är det endast tre programföretag, SVT, TV4 AB och MTG, som erbjuder tjänster som skulle kunna utgöra fri tv i enlighet med myndighetens förslag. Det nya förslaget på en definition av fri tv innebär därför försämrade möjligheter till konkurrens på marknaden på motsvarande sätt som beskrivits ovan, och då särskilt för de aktörer som enbart erbjuder betal-tv. Å andra sidan innebär den nya definitionen att fler personer får möjlighet att ta del av sändningarna eftersom betalförmåga och betalningsvilja inte blir förutsättningar för att kunna titta på sändningarna. Definitionen får också anses vara förenlig med syftet bakom de aktuella bestämmelserna.

10.1.3 Övrigt

En svensk evenemanglista innebär inte någon skyldighet för programföretag att sända evenemang som är upptagna på listan. Vidare kan ett programbolag som inte når upp till kraven på befolkningstäckning köpa sändningsrättigheter till ett listat evenemang, men ska då ha erbjudit rätten att sända evenemanget till företag som uppfyller kraven på befolkningstäckning. Det bör också återigen nämnas att möjligheten att införa en evenemangslista gäller enbart för linjära tv-sändningar. En evenemangslista innebär därför inte något hinder mot att evenemang på en lista enbart blir tillgängliga i beställ-tv.

Myndigheten vill återigen påpeka att tv-marknaden, som nämnts ovan, är föränderlig över tid och att tekniken för utsändning av tv samt branschstrukturen för tv snabbt kan ändras. Vid ett eventuellt införande av en evenemangslista kommer det därför att finnas ett särskilt behov av att noga följa utvecklingen på tv-marknaden. Utvecklingen kan också medföra ett behov av att ändra utformningen av en lista, såväl vad avser evenemangen på listan som vad fri tv och väsentlig del av allmänheten innebär. Vid ändringar av listan kommer kommissionen göra en ny prövning av de ändringar som då föreslås av regeringen.

10.2 Konsekvenser i andra länder med evenemangslistor

AB Stelacon har på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv frågat de EU-länder och det Efta-land som har evenemangslistor om vilken påverkan listorna har haft på marknaden i dessa länder. Svaren från de olika länderna framgår nedan.

Irland håller för närvarande på att utvärdera sin lista. Den irländska regeringen har anlitat konsulter som under första kvartalet av innevarande år ska analysera och utvärdera de socio-kulturella, ekonomiska och finansiella aspekterna och konsekvenserna av landets evenemangslista.

I **Italien** har evenemangslistan inte haft någon större inverkan på marknaden eftersom flera av de stora evenemangen på den italienska listan, så som de olympiska spelen och VM i fotboll, redan före införandet av listan hade underlicensierats från betal-tv-bolag till programföretag som uppfyller kraven i listan.

Belgien (den flamländska gemenskapen) har svarat att de utifrån sina erfarenheter kan komma med följande observationer.

Bestämmelserna om exklusiva rättigheter är inte välkända inom mediasektorn. Det har hänt att sändningsrättigheter har köpts upp av programföretag som inte har vetat om att de inte har haft laglig rätt att använda dessa rättigheter.

Bestämmelserna har fått positiva konsekvenser för allmänheten, som drar nytta av fri tillgång till evenemangen på listan, samt de programföretag som tillhandahåller fri television, och då särskilt det belgiska public-service-bolaget RTBF, som drar nytta av sändningsrättigheter som köps i stora volymer av EBU.

Övriga länder som har lämnat uppgifter har svarat att det inte har genomförts några undersökningar av vilka effekter listorna har haft efter deras införande.

Belgien (den franskspråkiga gemenskapen) och **Danmark** har inte kommit in med några uppgifter.

11 Övrigt

11.1 Tillgängliga helt eller delvis i direktsändning eller med viss tidsförskjutning?

Vårt förslag är att evenemangen som huvudregel ska direktsändas. OS, VM i friidrott och de paralympiska spelen måste endast visas delvis medan övriga evenemang ska sändas i sin helhet.

Myndigheten hänvisar i denna del till vad som framgår i avsnitt 7.5 i myndighetens tidigare förslag. Det har enligt myndighetens bedömning inte tillkommit några omständigheter som ger anledning till att frångå det tidigare förslaget. Myndigheten anser, mot bakgrund av vad som anförts i den tidigare rapporten, att det finns fog för att även de paralympiska spelen endast behöver visas delvis i programtjänster som är tillgängliga för en väsentlig del av allmänheten.

11.2 Behov av övergångsbestämmelser?

Vårt förslag är att tv-bolagens skyldigheter ska börja gälla för rättigheter som har förvärvats tidigast det datum då EU-kommissionen publicerar ett beslut om att godkänna en svensk evenemangslista. I så fall behövs inga övergångsbestämmelser.

Myndigheten hänvisar i denna del till vad som framgår i avsnitt 7.6 i myndighetens tidigare förslag. Det har enligt myndighetens bedömning inte tillkommit några omständigheter som ger anledning till att frångå det tidigare förslaget.

11.3 Vad händer om någon inte följer bestämmelserna om exklusiva rättigheter?

Den som inte följer bestämmelserna om exklusiva rättigheter i radio- och tv-lagen får, på ansökan av granskningsnämnden för radio och tv, åläggas att betala en särskild avgift efter prövning av Förvaltningsrätten i Stockholm.

Den som inte följer bestämmelserna i 5 kap. 9 § radio- och tv-lagen om exklusiva rättigheter får åläggas att betala en särskild avgift. Vid prövning av frågan om avgift ska påföras ska rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Avgiften tillfaller staten (17 kap. 15 § radio- och tv-lagen).

Frågor om påförande av särskild avgift prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av granskningsnämnden för radio och tv (19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften bör dock inte överstiga tio procent av den årsomsättning som leverantören av medietjänster hade under det föregående räkenskapsåret. När avgiftens storlek fastställs ska

särskilt beaktas de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift ska påföras och de intäkter som leverantören kan beräknas ha fått med anledning av överträdelsen (17 kap. 6 § radio- och tv-lagen).

Den särskilda avgiften ska betalas till Myndigheten för press, radio och tv inom trettio dagar efter det att avgörandet vunnit laga kraft (17 kap. 7 § radio- och tv-lagen).

12 Förslag på utformning av en evenemangslista

1. Följande evenemang anses vara av särskild vikt för det svenska samhället.
   a. De olympiska sommar- och vinterspelen
   b. De paralympiska sommar- och vinterspelen
   c. VM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
   d. EM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
   e. VM i ishockey för herrar: matcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
   f. VM i längdskidåkning
   g. VM i alpin skidsport
   h. VM i friidrott
   i. Vasaloppet
   j. Nobelfesten

2. En väsentlig del av allmänheten utestängs inte från möjligheten att ta del av ett evenemang om minst 90 procent av allmänheten upplever att de har tillgång till programtjänsten som evenemanget sänds i fri tv. Om det vid en given tidpunkt är färre än två programföretag som når 90 procents upplevd tillgång så är kravet i stället uppfyllt genom 85 procents upplevd tillgång.

3. Med fri tv avses de programtjänster som okrypterat kan tas emot av den svenska allmänheten utan extra betalning utöver licensavgift och i förekommande fall grundanslutningsavgift till ett kabelnät.

4. Evenemangen ska som huvudregel direktsändas. OS, VM i friidrott och de paralympiska spelen måste endast visas delvis medan övriga evenemang ska sändas i sin helhet.

5. Tv-bolagens skyldigheter ska börja gälla för rättigheter som har förvärvats tidigast det datum då EU-kommissionen publicerar ett beslut om att godkänna en svensk evenemangslista.

6. Om någon för att uppfylla villkoren enligt denna evenemangslista erbjuder någon annan att sända evenemanget i tv ska detta göras på skäliga villkor.

7. Den som inte följer bestämmelserna om exklusiva rättigheter i radio- och tv-lagen får, på ansökan av granskningsnämnden för radio och tv, åläggas att betala en särskild avgift efter prövning av Förvaltningsrätten i Stockholm.

Bilaga 1 - Intervjuade aktörer

Idrottsförbund och organisationer

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK)

Sveriges Riksidrottsförbund (RF)

Svenska Fotbollsförbundet (SvFF)

Programföretag och distributörer

C More Entertainment AB (C More)

Com Hem AB

Discovery Networks Sweden (Discovery)

Modern Times Group MTG AB (MTG)

Sveriges Television AB (SVT)

Telenor Sverige

TeliaSonera AB

Teracom Boxer Group

TV4 AB

Övriga intressenter

Commercial Sports Media AB

Hyresgästföreningen

Nobelstiftelsen

Sveriges Konsumenter

Bilaga 2 - Tittarsiffror för olika evenemang

Uppgifterna kommer från MMS och baseras på mätningar från en representativ panel med 1 300 hushåll eller cirka 2 600 personer. Hela tv-befolkningen (3-99 år) uppgår till cirka 9 miljoner personer. Procentsatsen av tv-befolkningen är beräknad utifrån hur stor tv-befolkningen var vid tillfället för evenemanget.

Antalet tittare avser den eller de mest sedda tävlingarna eller matcherna för det senast anordnade evenemanget.

Evenemang	Var, när och kanal	Antal tittare
De olympiska sommarspelen	I Storbritannien, 27 juli–12 augusti 2012. Evenemanget sändes i SVT.	2 000 000 personer (22 % av tv-befolkningen)
De olympiska vinterspelen	I Ryssland, 7–23 februari 2014. Evenemanget sändes i TV3, TV6 och TV10.	2 350 000 personer (25 % av tv-befolkningen)
VM i fotboll för herrar	I Brasilien, 12 juni–12 juli 2014. Evenemanget sändes i SVT och TV4.	2 810 000 personer (30 % av tv-befolkningen)
VM i fotboll för herrar (kval)	Oktober 2011–oktober 2013. Evenemanget sändes i TV4 och Kanal 5.	2 885 000 personer (31 % av tv-befolkningen)
VM i fotboll för damer	I Kanada, 6 juni–5 juli 2015. Evenemanget sändes i TV4.	1 268 000 personer (14 % av tv-befolkningen)
VM i fotboll för damer (kval)	September 2013–september 2014. Evenemanget sändes i TV4, TV4 Sport och TV12.	299 000 personer (3 % av tv-befolkningen)
EM i fotboll för herrar	I Polen och Ukraina, 8 juni–1 juli 2012. Evenemanget sändes i SVT, TV4 och Canal Digital.	2 940 000 personer (32 % av tv-befolkningen)
EM i fotboll för herrar (kval)	September 2014–oktober 2015. Evenemanget sändes i Kanal 5, Kanal 9 och Eurosport 2.	1 950 000 personer (21 % av tv-befolkningen)

EM i fotboll för damer	I Sverige, 10–28 juli 2013. Evenemanget sändes i TV4.	1 810 000 personer (20 % av tv-befolkningen)
EM i fotboll för damer (kval)	Från och med september 2015. Evenemanget sänds i TV12.	362 000 personer (4 % av tv-befolkningen)
VM i ishockey för herrar	I Tjeckien, 1–17 maj 2015. Evenemanget sändes i TV4.	1 543 000 personer (17 % av tv-befolkningen)
VM i längdskidåkning	I Sverige, 18 februari–1 mars 2015. Evenemanget sändes i SVT.	2 272 000 personer (24 % av tv-befolkningen)
VM i alpin skidsport	I USA, 2–15 februari 2015. Evenemanget sändes i SVT.	1 265 000 personer (14 % av tv-befolkningen)
VM i friidrott	I Kina, 22–30 augusti 2015. Evenemanget sändes i SVT.	476 000 personer (5 % av tv-befolkningen)
Vasaloppet	I Sverige, 8 mars 2015. Evenemanget sändes i SVT1.	1 827 000 personer (20 % av tv-befolkningen)
Nobelfesten	I Sverige, 10 december 2015. Evenemanget sändes i SVT1 och SVT2.	1 147 000 personer (12 % av tv-befolkningen)

Bilaga 3 - Tittarsiffror för de paralympiska sommar- och vinterspelen

Uppgifterna kommer från MMS. Procentsatsen av tv-befolkningen är beräknad utifrån hur stor tv-befolkningen var vid tillfället för evenemanget.

Antalet tittare avser den eller de mest sedda tävlingarna eller matcherna för det senast anordnade evenemanget.

Evenemang	Var, när och kanal	Antal tittare
De paralympiska sommarspelen	I Storbritannien, 29 augusti–9 september 2012. Evenemanget sändes i SVT.	2,7 % av tv-befolkningen
	I Kina, 6–17 september 2008. Evenemanget sändes i SVT.	7 % av tv-befolkningen
	I Grekland, 17-28 september 2004. Evenemanget sändes i SVT1.	5 % av tv-befolkningen
De paralympiska vinterspelen	I Ryssland, 7–16 mars 2014. Evenemanget sändes i SVT.	6 % av tv-befolkningen
	I Kanada, 12–21 mars 2010. Evenemanget sändes i SVT24.	1,2 % av tv-befolkningen
	I Italien, 10–19 mars 2006. Evenemanget sändes i SVT1.	6 % av tv-befolkningen